

Utdanningsstatistikk

Dokumentasjon 2000 av den individbaserte utdanningsstatistikken

Norges offisielle statistikk

I denne serien publiseres hovedsakelig primærstatistikk, statistikk fra statistiske regnskapssystemer og resultater fra spesielle tellinger og undersøkelser. Serien har først og fremst referanse- og dokumentasjonsformål. Presentasjonen skjer vesentlig i form av tabeller, figurer og nødvendig informasjon om datamaterialet, innsamlings- og bearbeidingsmetoder, samt begreper og definisjoner. I tillegg gis det en kort oversikt over hovedresultatene.

Serien omfatter også publikasjonene, Statistisk årbok, Historisk statistikk, Regionalstatistikk og Veiviser i norsk statistikk.

Official Statistics of Norway

This series consists mainly of primary statistics, statistics from statistical accounting systems and results of special censuses and surveys, for reference and documentation purposes. Presentation is basically in the form of tables, figures and necessary information about data, collection and processing methods, and concepts and definitions. In addition, a short overview of the main results is given.

The series also includes the publications Statistical Yearbook of Norway, Historical Statistics, Regional Statistics and Guide to Norwegian Statistics.

© Statistisk sentralbyrå, april 2001
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-4910-4

Emnegruppe

04.90 Metoder, modeller, dokumentasjon

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Kopisenteret, SSB

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpige tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	, (.)

Forord

Publikasjonen dokumenterer den individbaserte utdanningsstatistikken i Norge. Denne statistikken omfatter elever og studenter per 1. oktober i videregående utdanning, ved folkehøgskoler og i høyere utdanning. Statistikken omfatter også avsluttet utdanning i perioden 1. oktober forrige år til 30. september rapporteringsåret over grunnskole, videregående utdanning, folkehøgskoler og høyere utdanning, utdanningsnivå i befolkningen og gjennomstrømninger i utdanningssystemet.

Statistisk sentralbyrå har Web-sider på Internett der det er mulig å finne statistikk for utdanningsområdet. Web-adressen er: <http://www.ssb.no/04/> som er adressen til den generelle hjemmesiden for utdanningsstatistikk.

Førstekonsulent Terje Krokstad og førstekonsulent Torill Vangen har ledet arbeidet med publikasjonen. Ansvarlig seksjonsleder er Elisabetta Vassenden, Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Statistisk sentralbyrå
Kongsvinger, 19. desember 2000

Svein Longva

Elisabetta Vassenden

Innhold

Figurregister.....	5
1. Bakgrunn og formål	7
1.1. Bakgrunn	7
1.2. Formål.....	7
2. Opplegg og gjennomføring.....	7
2.1. Omfang	7
2.2. Datakilder	10
2.3. Datainnsamling og organisering.....	11
2.4. Kontroll-/revisjonsprosessen	11
3. Begreper, kjennemerker og grupperinger.....	14
3.1. Generelle begreper i utdanningssammenheng	14
3.2. Kjennemerker og grupperinger	15
4. Feilkilder og usikkerhet.....	18
4.1. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	18
4.2. Kontroll og revisjon	19
5. Noen hovedresultater	19
5.1. Elever og studenter	19
6. Mer informasjon.....	24
6.2. Annen statistikk	24
6.3. Spesialbestillinger	24
6.4. Internett.....	24
6.5. Kontakt i Statistisk sentralbyrå.....	24
Vedlegg	
A. Kodelister (alfabetisk)	25
Tidligere utgitt på emneområdet	35
De sist utgitte publikasjoner i serien Norges offisielle statistikk	36

Figurregister

2.1.	Organisering av utdanningsstatistikken, fra datakilder til publisering.....	13
5.1.	Antall elever og studenter, etter skoleslag. 1 oktober 1985, 1990, 1995 og 1998	20
5.2.	Antall elever og lærlinger i videregående utdanning og ved folkehøgskoler, etter skoleslag. 1. oktober 1990, 1995 og 1998	20
5.3.	Kvinneandeler i videregående utdanning og ved folkehøgskoler, etter skoleslag. 1. oktober 1990, 1995 og 1998. Prosent	21
5.4.	Antall studenter, etter skoleslag. 1. oktober 1990, 1995 og 1998	21
5.5.	Kvinneandeler ved universiteter og høyskoler, etter skoleslag. 1. oktober 1990, 1995 og 1998. Prosent	21
5.6.	Andel elever og studenter, etter skoleslag og foreldrenes utdanningsnivå. 1. oktober 1996. Prosent	22
5.7.	Andel elever og studenter, etter skoleslag og foreldrenes utdanningsnivå. 1. oktober 1998. Prosent	22
5.8.	Elever som våren 1998 fullførte videregående kurs II som gir generell studiekompetanse, etter ny utdanning høsten 1998. Prosent.....	23
5.9.	Elever som fullførte videregående kurs II som gir generell studiekompetanse, etter studieretning våren 1998 og ny utdanning høsten 1998	23
5.10.	Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning. 1970, 1980, 1990 og 1998	32

1. Bakgrunn og formål

1.1. Bakgrunn

Den første statistiske publikasjonen om utdanning som foreligger ble utgitt av Kirke- og undervisningsdepartementet under tittelen "Statistiske Tabeller vedkommende Undervisningsvæsenets Tilstand i Norge ved Udgangen av Aaret 1837". I løpet av 1800-tallet ble statistikkgrunnlaget stadig utvidet og fra 1861 ble datamaterialet offentliggjort i NOS-serien (Norges offisielle statistikk). På 1950-tallet ble arbeidet med utdanningsstatistikken overført fra departementet til Statistisk sentralbyrå (SSB). Gjennom en større omlegging ble statistikken på begynnelsen av 1970-tallet individbasert, dvs. at utdanningsopplysninger ble knyttet til hver enkelt person ved personens fødselsnummer. Fra 1995 har SSB i stadig større grad publisert statistikk i elektronisk form på Internett. Samtidig publiseres det fortsatt statistikk på papir. På området utdanningsstatistikk er publiseringen i seriene NOS og i Ukens statistikk blitt erstattet av Aktuell utdanningsstatistikk, i tillegg til publisering i elektronisk form på Internett (Dagens statistikk). Bakgrunnen for innføringen av den nye publiseringsserien Aktuell utdanningsstatistikk og Dagens statistikk, var at man ønsket å formidle statistikken på en mer brukervennlig måte.

Overgangen til ny publisering har skapt et økt behov for dokumentasjon. Der NOS-ene hadde en innledning hvor det ble redegjort for opplegg og gjennomføring, begrep og kjennemerker, er det lite dokumentasjon i dagens elektroniske publisering og i Aktuell utdanningsstatistikk. Denne publikasjonen tar sikte på å gi en detaljert beskrivelse av definisjoner og begreper i den individbaserte utdanningsstatistikken.

1.2. Formål

Formålet med publikasjonen er å dokumentere all utdanningsstatistikk fra og med avsluttet grunnskole. Følgende dokumenteres:

- Elever og studenter per 1. oktober i videregående utdanning, ved folkehøgskoler og i høyere utdanning.
- Avsluttet utdanning i perioden 1. oktober forrige år til 30. september rapporteringsåret fra grunnskole, videregående utdanning, folkehøgskoler og høyere utdanning.
- Utdanningsnivå i befolkningen.
- Gjennomstrømninger i utdanningssystemet.

Publikasjonen dekker dermed all individbasert utdanningsstatistikk, det vil si statistikk basert på data over den enkelte elev og student. Voksenopplæring som er individbasert dokumenteres også. Det vil si utdanning på hovedkurs ved folkehøgskoler. Det som ikke dokumenteres er statistikk over barnehager,

elever i grunnskolen og lærere. Publikasjonen gir også noen hovedresultater fra utdanningsstatistikken. Mer detaljerte tabeller finnes i serien Aktuell utdanningsstatistikk og på de ulike statistikkens Internettisider.

Det at utdanningsstatistikken er individbasert gjør det enkelt å gjennomføre koblinger med andre individbaserte datamaterialer i SSB og det gjøres da også omfattende bruk av utdanningsdata innen følgende områder:

- Arbeidsmarkedsstatistikk
- Helsestatistikk
- Levekårsstatistikk
- Inntekts- og lønnsstatistikk

Den omfattende bruken av utdanningsdata har gjort det nødvendig å dokumentere den individbaserte utdanningsstatistikken blant annet som brukerstøtte. I tillegg har utdanningsstatistikk blitt benyttet i diverse utvalgsundersøkelser og forskningsprosjekter i regi av SSB, og dette har fremmet behovet for en dokumentasjon av utdanningsstatistikken begreper, kjennemerker og kvalitet. Dokumentasjonen vil også være av interesse for eksterne brukere som statlige myndigheter, media og forskningsinstitusjoner.

2. Opplegg og gjennomføring

2.1. Omfang Grunnskoler

Statistikken dekker alle elever som har avsluttet grunnskolen. Grunnskoleutdanningen omfatter alle barn og unge som ifølge opplæringslovens § 2-1 har hatt rett og plikt til grunnskoleopplæring og som har fått dette ved en grunnskole. Med grunnskoler menes her kommunale, fylkeskommunale eller statlige skoler for grunnskoleopplæring jf. opplæringslovens § 13-1 eller private grunnskoler godkjent etter § 2-12.

Med Reform-97 som ble innført fra skoleåret 1997/98 ble det introdusert et nytt læreplanverk for grunnskolen (L97 Samisk for opplæring på samisk og L97 for opplæring ellers) og opplæringstiden ble utvidet fra 9 til 10 år.

Videregående utdanning

Statistikken over videregående utdanning omfatter elever som deltar i en utdanning som normalt har en varighet på minst 300 undervisningstimer per år; uavhengig av om utdanningen er offentlig godkjent eller mottar offentlig støtte. Med videregående skoler menes skoler der flertallet av elevene deltar i videregående utdanning, dvs. utdanning gruppert på klas-

setrinn 10-12 i Standard for utdanningsgruppering (NUS89). Ut fra den reviderte standarden for utdanningsgruppering (NUS2000) er videregående utdanning gruppert på klassetrinn 11-13. Filialskoler eller filialklasser som er geografisk atskilt fra hovedskolen, er regnet som egne skoler.

Med Reform-94 ble det innført lovfestet rett til tre års heltids videregående opplæring for ungdom som har gjennomgått grunnskole eller tilsvarende. Innføringen ledet til en endring i oppbyggingen av videregående utdanning som førte til en endring i registrering av avsluttet utdanning. Før Reform-94 ble allmennfaglig linje registrert som treårig og registrert som avsluttet først det siste året, mens yrkesfaglinjene ble registrert som avsluttet hvert år. Etter reformen vil også allmennfaglinjene bli registrert som avsluttet hvert år. Dette gjelder når utdanningen foregår i skole, ikke i bedrift.

Fra og med skoleåret 1989/90 ble lærlinger med i utdanningsstatistikken. Tidligere var kun elever i lærlingskole med. Fra og med 1989 er elever i lærlingskole ikke regnet med. Til og med årgang 1996/97 ble kun fullførte fagprøver rapportert inn til SSB. Fra og med årgang 1997/98 er også personer som har strøket til fagprøven med i dataene.

Folkehøgskoler

Statistikken over utdanning ved folkehøgskoler omfatter elever som deltar på folkehøgskolenes hovedkurs. Hovedkursene har en varighet på 16½ til 33 uker. Folkehøgskolen gir ingen formell kompetanse, men for fullført 33 ukers folkehøgskoleår får elevene fra skoleåret 1997/98 tre konkurransepoeng ved opptak til høyere utdanning.

Universiteter og høyskoler

Tidligere omfattet **studentstatistikken** over utdanninger ved ordinære høyskoler utdanningen på minimum 5 vektall i semesteret, mens utdanninger ved universiteter eller vitenskapelige høyskoler omfattet all utdanning uansett antall vektall. Fra høsten 1999 omfatter statistikk over utdanning ved en høyskole eller universitet alle registrerte studenter som deltar i en universitets- eller høyskoleutdanning som er godkjent av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) som høyere utdanning, uavhengig av vektall.

Alle semesteremner på 10 vektall eller mer, grunnfag, mellomfag, storfag og grader ved universiteter og vitenskapelige høyskoler har tidligere blitt registrert som **avsluttet utdanning** i SSB. Det samme har vært tilfelle for de ordinære høyskolene, men her har kun enheter på 5 vektall eller mer i semesteret blitt registrert. Unntaket ved universitetene har vært utdanningsaktiviteter ved de matematisk-naturvitenskapelige fakultetene som stor sett består

av mindre enheter. Her har ikke avsluttet utdanning tidligere blitt registrert før studentene oppnådde en cand.mag.-grad. Fra høsten 1999 vil statistikken over avsluttet utdanning være delt i to deler. En kandidatstatistikk der alle personer som fullfører en selvstendig utdanning som gir et vitnemål eller en kvalifikasjon registreres, og en vektallsstatistikk der alle avlagte eksamener registreres, med antall vektall.

Med universiteter og høyskoler menes utdanningsinstitusjoner som etter standard for næringsgruppering¹ er gruppert som universitet eller høyskole og der storparten av studentene ut fra den norske standarden for utdanningsgruppering (NUS89) deltar i undervisningsaktiviteter på klassetrinn 13 og over. Ut fra den reviderte standarden for utdanningsgruppering (NUS2000) deltar studentene i undervisningsaktiviteter på klassetrinn 14 og over. Til gruppen universiteter og vitenskapelige høyskoler er følgende læresteder regnet: Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Norges landbrukshøyskole, Menighetsfakultetet, Norges veterinærhøyskole, Arkitektshøgskolen i Oslo, Norges idrettshøyskole, Norges musikkhøyskole og Norges Handelshøyskole. Norges fiskerihøyskole er inkludert i Universitetet i Tromsø. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet ble opprettet i 1996 ved sammenslåing av Universitetet i Trondheim, Den allmennvitenskapelige høyskolen, Norges tekniske høyskole og Det medisinske fakultet. Til gruppen høyskoler regnes statlige og private høyskoler.

Befolkningens høyeste utdanning (BHU)

SSBs statistiske register for befolkningens høyeste utdanning (BHU) omfatter personer registrert som bosatt i Norge per 1. oktober året før rapporteringsåret, i alderen fra 16 år og oppover. BHU inneholder en rekke kjennemerker i beskrivelsen av den aktuelle personens høyeste fullførte utdanning. I tillegg registreres de 15-åringene som har fullført grunnskolen eller som er i gang med en utdanning utover grunnskolenivå. BHU omfatter bare **høyeste fullførte utdanning**. En person kan ta flere utdanninger i løpet av sitt liv, men bare den høyeste av disse vil være registrert i BHU.² Statistisk sentralbyrås register for befolkningens høyeste utdanning (BHU) er det viktigste sluttproduktet i utdanningsstatistikken. Utdanning fullført i utlandet inngår i befolkningens høyeste utdanningsnivå, men inngår ikke i de andre utdanningsstatistikken fra SSB. Ved publisering av SSBs statistikk over BHU benyttes det to al-

¹ Mer informasjon er gitt i publikasjonen "Standard for næringsgruppering", Norges offisielle statistikk C182, Statistisk sentralbyrå, 1994.

² Mer informasjon er gitt i publikasjonen "Befolkningens høyeste utdanning, revidert dokumentasjon", Notater 93/15, Statistisk sentralbyrå, 1993.

ternative utdanningskjennemerker for å beskrive fullført utdanning. Dette har sin bakgrunn i overgangen fra sjuårig folkeskole til niårig grunnskole. I den uomkodede utdanningsvariabelen er grunnleggende ettårig fagutdanning avlagt før 1972/73 basert på sjuårig folkeskole og ettårs framhaldsskole plassert på grunnskolenivå. I den omkodede utdanningsvariabelen er tilsvarende utdanning plassert på videregående-skole-nivå. Avhengig av hvilket kodingsprinsipp som legges til grunn, vil en del personer ha høyeste utdanning på grunnskolenivå eller videregående-skole-nivå. Hvis man sammenligner dagens utdanningsnivå med data fra 1970 og 1980, må den uomkodede variabelen brukes, siden data fra 1970 kun foreligger i uomkodet versjon. Hvis man ønsker å belyse utdanningsnivå etter utdanningens kompetanse, bør den omkodede variabelen brukes. Det er vanligvis dette kjennemerket som benyttes i SSBs BHU-statistikk.

NUS (Norsk standard for utdanningsgruppering)

Alle utdanninger i SSBs utdanningsstatistikk har fått 6-sifrete utdanningskoder etter den norske standarden for utdanningsgruppering. Dette gjelder også BHU. Utdanningsstandard ble første gang utarbeidet av Statistisk sentralbyrå i 1970, og ble deretter revidert i 1973, 1989 og nå i 2000. NUS skal fungere som grupperingsnorm for alle utdanningsaktiviteter som finnes i Norge og for utdanning fullført i utlandet. For utdanningsaktiviteter fullført innenfor det ordinære utdanningssystemet skal standarden være fullstendig. Alle utdanningsaktiviteter har egne koder. Standarden har ikke som mål å være fullstendig for utdanningsaktiviteter i utlandet, men inkluderer koder som kan brukes for å kode slike utdanninger.

Den internasjonale standarden for utdanningsgruppering; "International Standard Classification of Education" (ISCED) ble utarbeidet av UNESCO på 1970-tallet og ble siste gang revidert i 1997 (ISCED97). ISCED er utarbeidet for innsamling, sammensetning og presentasjon av sammenlignbare indikatorer og statistikk over utdanning, både innenfor det enkelte land og internasjonalt. En internasjonal utdanningsstandard kan ikke være så detaljert som de nasjonale utdanningsstandardene. Grunnen til dette er at utdanningssystemene i de ulike landene er forskjellige og at den internasjonale standarden skal dokumentere utdanningene i alle land. I forbindelse med revisjonen av den norske standarden for utdanningsgruppering er det utarbeidet en nøkkel mellom den og ISCED97 der hver nasjonal utdanningskode har en henvisning til en internasjonal kode med tilhørende tilleggsdimensjoner.

Tellingstidspunkt

For elever og studenter er tellingstidspunktet 1. oktober. På høsten rapporterer utdanningsinstitusjonene inn alle elever og studenter per denne dato. Tidligere hentet man inn studentopplysninger både vår og høst for universitetene, men fra 1999 hentes data inn kun på høsten.

For avsluttet utdanning skal utdanningsinstitusjonene på høsten innrapportere alle elever og studenter som har avsluttet en utdanning i løpet av studieåret (perioden 1. oktober året før til 30. september rapporteringsåret). Universitetene rapporterer inn de som avsluttet en utdanning på høsten og våren.

Bruttotall og nettotall for elever og studenter

Frem til og med 1993-årgangen var alle utdannings-tabellene fra SSB over elever og studenter med noen få unntak basert på bruttotall. En person kunne være registrert på flere utdanningsaktiviteter, en heltidsaktivitet og flere deltidsaktiviteter. Siden tabellene ikke viste antall personer, men antall utdanningsaktiviteter, gikk SSB fra og med 1994 over til å publisere nettotall over elever og studenter dvs. "hodetelling". En elev eller student som på tellingstidspunktet deltar i mer enn en utdanningsaktivitet, blir nå kun regnet med en gang ut fra den utdanningsaktiviteten SSB regner som personens hovedutdanning. Samtidig blir det fortsatt produsert bruttotall for avsluttet utdanning. I ettertid er det også produsert nettotall for årene 1980, 1985 og 1987 og alle år fremover. Dette betyr at nyere tidsserier også har noen nettotall for år før 1994.

Det er flere grunner til at det i statistikken er lagt til rette for at en person skal kunne fullføre flere utdanninger i samme periode, men ikke gå på flere kurs. En av grunnene er at SSB faktisk ønsker å kunne si noe om det faktiske antall elever og studenter. En annen grunn er at når en elev eller student registreres på flere utdanningsaktiviteter i de dataene som leveres fra utdanningsinstitusjonene til SSB, skyldes dette ofte feil og ikke at eleven eller studenten faktisk har registrert seg på flere kurs. I de tilfeller der det faktisk er tilfelle at en person er registrert på flere kurs er det likevel vanligvis slik at personen bare velger aktiv deltakelse på en utdanningsaktivitet og kun fullfører denne aktiviteten. Dette kan sees i forhold til oppmelding på fag ved utdanningsinstitusjonene. Mange elever og studenter melder seg opp til flere fag ved samme eller ulike utdanningsinstitusjoner, men fullfører kun en aktivitet.

2.2 Datakilder

Med hjemmel i statistikkloven³ henter SSB inn utdanningsdata fra de ulike utdanningsinstitusjonene.

2.2.1. Avsluttet grunnskole og videregående utdanning

LINDA -(Lokale INntaksDATA)

For avsluttet grunnskole og videregående skoler henter SSB den største datamengden fra to administrative systemer i fylkene; LINDA-inntak og LINDA-fagopplæring. LINDA-systemet er administrative datasystem som eies av fylkeskommunene med firmaet ENET as som driftsoperatør.

LINDA-inntak består av data for personer som er registrert som elever ved en fylkeskommunal skole. LINDA-inntak inneholder også opplysninger både for personer som avslutter grunnskole og en videregående utdanning. I tillegg til elevopplysninger henter SSB inn opplysninger over kurs, skoler, klasser og morsmål. **LINDA-fagopplæring** inneholder opplysninger over lærlinger, det vil si personer som er i lære i bedrift. Registeret inneholder i tillegg oversikt over fagprøver, det vil si fagprøver som personer har gått opp til, enten prøven er bestått eller ikke.

SSB får data på disketter via LINDA-systemet fra hvert fylke. Oversikt over elever i skole eller som har avsluttet skolegang sendes fra inntakskontoret i fylket, mens lærlinger og fagprøver sendes fra fagopplæringskontoret i fylket. Dataene som mottas fra fagopplæringskontoret kommer opprinnelig fra bedriftene, ikke fra skolene.

Andre datakilder innenfor videregående utdanning

SSB mottar også utdanningsdata fra andre administrative organer, som f.eks. Arbeidsdirektoratet. Fra Arbeidsdirektoratet henter SSB inn opplysninger over arbeidsmarkedskurs.

Ellers innhentes det utdanningsopplysninger direkte fra den enkelte videregående skole. Skolene leverer data etter faste filbeskrivelser, men basert på ulike IT-systemer (regneark eller via egne databaser). Enkelte skoler leverer data på skjema. Fra høsten 1999 har SSB etterstrebet elektronisk datalevering på diskett, og dette har ført til en nedgang i antall skoler som leverer data på skjema. Litt over 100 utdanningsinstitusjoner leverte fortsatt data på skjema høsten 2000.

Fra de skolene som har levert data på skjema har SSB tidligere hentet inn oversikt over elever per

1. oktober, for senere å sende ut elevlister som skolene har oppdatert. På den måten har SSB fått en oversikt over hvilke elever som har fullført utdanningen og hvilke elever som har avbrutt utdanningen. Fra de skolene som fortsatt leverer data på skjema, henter SSB inn data om elever og avsluttet utdanning samtidig fra høsten 1999 av. Når det gjelder datalevering på diskett henter SSB fra høsten 1999 inn data over elever og avsluttet utdanning på to filer fra alle utdanningsinstitusjonene. Tidligere ble data for elever og avsluttet utdanning hentet inn samlet når data ble levert på diskett. I innhentingen fra LINDA-systemet har SSB hentet inn elever og avsluttet utdanning på separate filer i de siste innhentingrundene.

2.2.2. Folkehøgskoler

Det hentes inn utdanningsopplysninger på skjema direkte fra folkehøgskolene. SSB får ett skjema over elever og ett skjema over avsluttet utdanning fra hver skole. Fra høsten 2001 vil folkehøgskolene gå over til elektronisk datalevering.

2.2.3. Universiteter og høyskoler

SSB får disketter fra hvert universitet og hver høyskole over de som er registrerte studenter og personer som har avsluttet en utdanning på universitets- eller høyskolenivå. Den største datamengden hentes fra de utdanningsinstitusjonene som enten har det studieadministrative systemet M-STAS (Mikromaskinbasert-STudieAdministrativt System) eller FS (Felles Studentsystem).

M-STAS (Mikromaskinbasert-STudieAdministrativt System) og FS (Felles Studentsystem)

Det studieadministrative systemet M-STAS er utviklet for å tilby en best mulig løsning av de administrative oppgavene innenfor høyskolesektoren. M-STAS brukes i dag av statlige og private høyskoler, inklusive to av de vitenskapelige høyskolene. M-STAS er bygd opp av to separate systemer; M-STAS Studieadministrasjon og M-STAS Opptak. Systemene er totalt integrert, men kan også brukes hver for seg. Rapporteringen til SSB skjer via M-STAS Studieadministrasjon. Det er denne delen som støtter de sentrale arbeidsoppgavene innen studentadministrasjonen fra studenten søker om opptak ved høyskolen til siste vitnemål skrives når studenten avslutter sine studier. Via systemet M-STAS mottar SSB to filer per år; en med studenter og en med avsluttet utdanning.

FS benyttes av statlige høyskoler, vitenskapelige høyskoler og alle universitetene. Systemet er også tilgjengelig for private høyskoler. Bakgrunnen for utviklingen av FS var at universitetene og de vitenskapelige høyskolene på begynnelsen av 1990-tallet ønsket å skifte ut sitt elektroniske studentsystem. FS er et omfattende og komplisert system og inneholder

³ Statistikkloven skal fremme effektiv produksjon av tjenlig statistikk gjennom regler for innsamling og bruk av opplysninger til statistiske formål og gjennom regler for Statistisk sentralbyrås organisasjon og virksomhet.

ca. 300 ulike rapporter og oppdateringsrutiner. SSB mottar flere filer fra de utdanningsinstitusjonene som bruker FS. SSB mottar filer over registrerte studenter, registrerte emner, eksamensresultater og gradresultater. I tillegg mottar SSB filer over emneopplysninger, gradsopplysninger, studieprogramsopplysninger og studieretningsopplysninger.

Andre datakilder innenfor universitets- og høgskoleutdanninger

SSB henter også inn utdanningsdata for de høgskolenene som ikke har de studieadministrative systemene M-STAS eller FS. På samme måte som for de videregående skolene leverer disse høgskolenene data etter faste filbeskrivelser, men basert på ulike IT-systemer.

For norske studenter i utlandet rapporteres utdanningsopplysninger inn på diskett fra Statens lånekasse for utdanning.

2.3. Datainnsamling og organisering

Ved endringer i retningslinjene for hva som skal rapporteres sender SSB ut skriftlig varsel til dataleverandørene på våren eller sommeren slik at dataleverandørene kan forberede seg til høstens datalevering. Endringer i retningslinjene kan komme som en følge av at SSB ønsker å hente inn flere opplysninger om elevene og studentene som dataleverandørene har i sine systemer.

I midten av september sender SSB brev med vedlegg (filbeskrivelser, dataformat) til alle dataleverandørene som SSB krever inn utdanningsdata fra. Skolene får en måneds frist i forhold til utsendingsdatoen. De som ikke leverer data innen fristen får purrebrev. Det sendes ut brev til:

- Fylkene - LINDA-inntak (om elever og avsluttet utdanning m.m.) og LINDA-fagopplæring (læringer og fagprøver)
- Forsvaret (elever/studenter og avsluttet utdanning)
- Arbeidsdirektoratet (elever og avsluttet utdanning)
- Andre videregående skoler (elever og avsluttet utdanning)
- Høgskoler som benytter M-STAS og andre høgskoler som leverer filer i tilsvarende format (studenter og avsluttet utdanning)
- Universiteter og høgskoler som benytter FS (studenter og avsluttet utdanning m.m.)
- Bedriftsøkonomisk institutt - BI (studenter og avsluttet utdanning).

Dataene som kommer på skjema registreres og tilrettelegges av SSB for videre bearbeiding. Resten av dataene som blir levert elektronisk leses inn direkte fra diskettene.

2.4. Kontroll-/revisjonsprosessen

Revisjonsprosessen for utdanningsdataene er delt opp i flere deler. Elever/studenter og avsluttet utdanning bearbeides for seg, og bearbeidingsprosessen for disse er igjen delt opp i flere deler. Revisjonsprosessen kan skisseres på følgende måte (se også vedlegg):

Utdanningsområde	Bearbeiding - elever og studenter	Bearbeiding - avsluttet utdanning
LINDA- inntak	x	x
LINDA- fagopplæring	x	x
Annen videregående utdanning inkl. avsluttet grunnskole og folkehøgskoler	x	x
FS	x	x
M-STAS- eller tilsvarende	x	x
BI	x	x

2.4.1. Mottakskontroll

Fra høsten 1999 gjennomføres det en maskinell mottakskontroll av utdanningsdataene. I mottakskontrollen som blir kjørt skole for skole eller fylke for fylke, sjekker SSB om dataene er fra den perioden det blir bedt om. Mottakskontrollen omfatter en dublettkontroll som fjerner helt identiske linjer. Det gjennomføres en kontroll av feltene; en første gyldighetskontroll for å se om hver elevobservasjon har gyldige verdier på de ulike kjennemerkene. Det utføres også en sammenligning av fjorårets data og årets datamateriale.

2.4.2. Omkoding og tilrettelegging

Dataene som blir sendt inn fra dataleverandørene må kodes om og tilrettelegges slik at dataene får riktig format og gyldige verdier. SSB korrigerer kjennemerker som datoer, heltid/deltid osv. og legger på nye kjennemerker.

I denne forbindelse kobler også SSB utdanningsdataene mot diverse kataloger som må oppdateres ut fra de innrapporterte utdanningsopplysningene. I tillegg kobles det mot BoF (Bedrifts- og Foretaksregisteret) som er et register som inneholder opplysninger over foretak og bedrifter; inkludert utdanningsinstitusjoner. I koblingen mot BoF kontrolleres dataene som innrapporteres fra utdanningsinstitusjonene og det overføres enkelte kjennemerker. Det samme gjøres i forhold til Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS).

2.4.3. Grovkontroll

Hensikten med grovkontrollen er å sjekke de prosentvise variasjonene i antall elever og studenter og

avsluttet utdanning for årets og fjorårets datamateriale, og finne ut om det mangler data. Kontrollen er lagt opp på en fleksibel måte slik at den kan gjennomføres på ulikt detaljnivå. Det vil si en kontroll etter organisasjonsnummer eller etter organisasjonsnummer og utdanningskoder o.l.

2.4.4. Fødselsnummerkontroll

SSB gjennomfører en kontroll for å sjekke om elevene og studentene har gyldig fødselsnummer. Personer med ugyldige fødselsnummer kobles mot BEBAS-Navnebasen og gjennomgår en rutine hvor SSB etter forskjellige kriterier prøver å finne de riktige fødselsnumrene. BEBAS-Navnebasen inneholder et utvalg av personopplysninger som SSB mottar fra Skattedirektoratet, Folkeregisterdelen. Personer som fortsatt har ugyldig fødselsnummer etter BEBAS-kontrollen påføres kunstig fødselsnummer.

2.4.5. Gyldighetskontroll

I denne kontrollen sjekkes alle kjennemerkene. Dataene har tidligere gjennomgått en mottakskontroll, men etter den kontrollen er dataene blitt tilført nye kjennemerker som må kontrolleres. Gyldighetskontrollen fanger også opp feil som kan ha oppstått i selve bearbeidingen av dataene.

2.4.6. Dublettkontroll

En dublett defineres som *personer med likt fødselsnummer*. I bearbeidingen av utdanningsdataene gjennomføres det flere dublettkontroller både for elever og studenter og for avsluttet utdanning for å fjerne dubletter; kontroller innenfor hvert bearbeidingsområde og kontroller etter at utdanningsdataene fra de ulike områdene er samlet til ett materiale.

Dublettkontrollene for elever/studenter og avsluttet utdanning er ikke like. En person skal kun registreres som elev eller student på bare en utdanning og ved bare ett lærested. Ellers fjernes dublettene etter klart fastsatte kriterier der hovedkriteriet er at utdanningen på det høyeste nivået beholdes. For avsluttet utdanning godtar SSB at en person skal kunne fullføre flere utdanninger. Kontrollene er litt ulike for videregående området og universiteter og høyskoler, men hovedprinsippet er at en dublett defineres som personer med identisk fødselsnummer og kode for utdanning (samme NUS-kode). Siden SSB godtar at samme person skal kunne avslutte flere utdanninger eksisterer det ingen dublettkontroll etter at dataene fra videregående området, folkehøgskolene og universitets- og høyskoleområdet er samlet i ett.

2.4.7. Påføring av kjennemerker

Det er ikke alle data SSB får rapportert fra skolene, men innrapporteringen av personnummer gjør at SSB kan koble mot andre registre som BEBAS og legge til diverse kjennemerker til utdanningsdataene.

2.4.8. Omredigering og tilpasning

I tillegg til de utdanningsdataene SSB henter inn legges det også på noen omkodete kjennemerker som f.eks. elevenes og studentenes alder per 31. desember det aktuelle studieåret. De ulike videregående områdene (LINDA-fagopplæring, LINDA-inntak og annen videregående utdanning) og folkehøgskolene må tilrettelegges slik at de kan samles sammen. Det samme skjer med universitets- og høyskoledataene og her tilrettelegges dataene for samling med de videregående området.

2.4.9. Etterkontroll

Alle dataene har vært gjennom en gyldighetskontroll der kjennemerkene kontrolleres. Etter denne prosessen er det lagt til diverse kjennemerker og gyldigheten av disse kjennemerkene sjekkes i denne etterkontrollen.

2.4.10. Dagens sluttprodukter

Sluttproduktene etter bearbeidingen av utdanningsdataene er data over alle elever og studenter som er i utdanning per 1. oktober det gjeldende år, og data over alle personer som har avsluttet en eller flere utdanninger i perioden 1. oktober året før til 30. september det gjeldende år. Disse dataene er utgangspunktet for publiseringen av endelig statistikk. I tillegg publiseres det foreløpige tall over videregående utdanning som en del av SSBs offisielle statistikk og som en del av FylkesKOSTRA-utdanning⁴. Dataene som brukes i forbindelse med publiseringen av foreløpige tall er bare delvis bearbeidet og kan avvike fra de endelige tallene. Det endelige sluttproduktet er BHU-registeret (befolkningens høyeste utdanning) som oppdateres på bakgrunn av dataene over avsluttet utdanning.

2.4.11. Nasjonal utdanningsdatabase

SSB er i gang med å utvikle en databaseløsning for alle utdanningsdataene. Opprettelsen av en slik database vil gjøre det enklere å gjennomføre bredere og større analyser av all den informasjonen utdanningsstatistikken inneholder. Den nye nasjonale utdan-

⁴ FylkesKOSTRA-utdanning er en del av KOSTRA-prosjektet (Kommune-Stat-Rapportering) som ble igangsatt i 1994.

KOSTRA-prosjektet ble igangsatt for å forbedre rapporteringsrutinene mellom staten og kommunene slik at man kunne produsere god statistikk om forholdet mellom ressursbruk og tjenesteproduksjon i kommunal sektor. FylkesKOSTRA-utdanning er den del av KOSTRA-prosjektet som omhandler fylkeskommunenes rapporteringsordninger innen utdanningssektoren. Den overordnede målsetting for FylkesKOSTRA-utdanning er å utvikle sammenlignbar, aktuell, pålitelig, relevant, aktuell og brukervennlig statistikk om forholdet mellom ressursbruk og tjenesteproduksjon for fylkeskommunenes utdanningssektor. Publiseringen av utdanningsdataene i faktaark fungerer som indikatorer på fylkeskommunenes prioriteringer og ressursbruk og produktivitet og kvalitet.

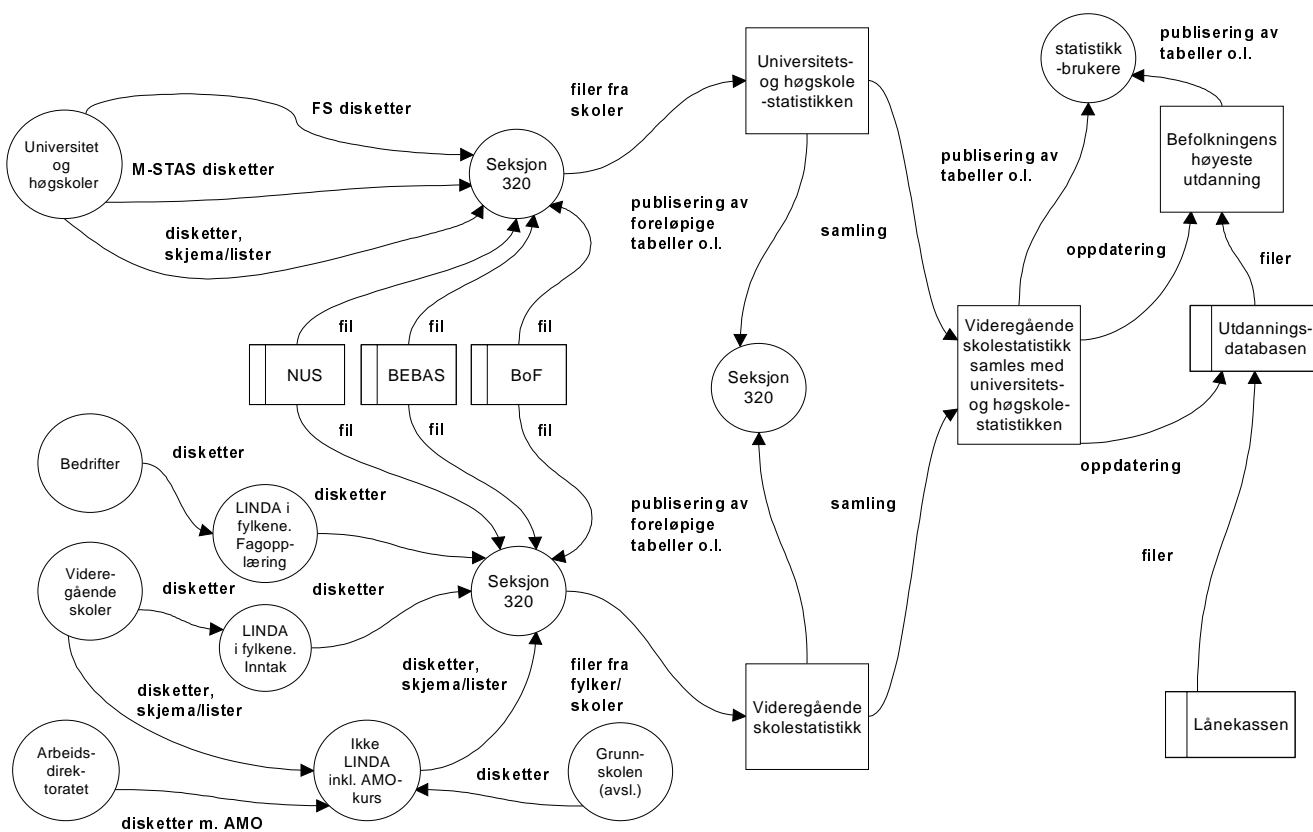
ningsdatabasen vil kunne brukes til følgende analyser:

- Gi svar på befolkningens høyeste fullførte utdanning.
- Gi oversikter over all fullført utdanning.
- Gi svar på hvor mange som har fullført enkelte utdanninger uavhengig av om utdanningen er den høyeste eller siste fullførte utdanning.
- Til analyser av gjennomstrømninger i utdanningssystemet, deriblant opplysninger om avbrutt utdanning og hvor stor prosentandel som har fullført ulike utdanninger, bevegelsesmønstre i utdanningssystemet både fremover etter at

man har fullført en utdanning for så å starte på en ny utdanning, og bakover i tid forut en endt utdanning.

Mens det bare er de endelige bearbejdede utdanningsdataene som skal inn i basen vil det bli publisert foreløpig utdanningsstatistikk før dataene legges inn i basen.

Figur 2.1. Organisering av utdanningsstatistikken, fra datakilder til publisering

3. Begreper, kjennemerker og grupperinger

3.1. Generelle begreper i utdannings-sammenheng

Arbeidsmarkedskurs (AMO-kurs)

Personer som har meldt seg arbeidsledige på sitt lokale arbeidskontor kan få tilbud om å delta på arbeidsmarkedskurs. Arbeidsmarkedskurs tar sikte på å gi den enkelte arbeidsledige opplæring som skal gjøre den arbeidsledige bedre i stand til å få ny jobb. Fra 1. januar 1996 har fylkeskommunene overtatt ansvaret for arbeidsmarkedskurs som de driver på vegne av og med refusjon fra staten. Statistisk sentralbyrå henter opplysninger om elever i AMO-kurs via Arbeidsdirektoratets SOFAMO-register.

Elever under lov om videregående opplæring

Elever som deltar i en utdanning som er godkjent i henhold til lov om videregående opplæring, uavhengig av hvilket skoleslag utdanningen foregår ved.

Folkehøgskole

Gjelder skoler som er godkjent etter lov om folkehøgskoler og som dermed har rett til offentlig tilskudd. Tilskuddet dekkes med 5/6-deler av staten og 1/6-del av den fylkeskommunen skolen ligger i.

Fullført/ikke fullført

En person regnes å ha fullført en utdanningsaktivitet når utdanningsinstitusjonen/yrkesopplæringsnemnda har utstedt vitnemål eller på annen måte har godtgjort at han/hun har oppfylt de krav som stilles for gjennomføring av vedkommende utdanning.

Høgskoler

Omfatter skoler med utdanninger som er godkjente som høyere utdanning (unntatt universiteter og vitenskapelige høgskoler).

Kurstrinn (kursnivå)

Brukes som betegnelse på de ulike kursnivåene innen videregående opplæring som grunnkurs (GK), videregående kurs I (VK I) og videregående kurs II (VK II).

Opplæringsloven

Den nye opplæringsloven som gjelder fra skoleåret 1999/2000, er en felles lov for grunnskole og videregående opplæring, samt voksenopplæring på grunnskolens og den videregående skolens område.

Reform-94

Reform-94 innebærer lovfestet rett til videregående opplæring for all ungdom mellom 16 og 19 år.

Opplæringen skal føre fram til en avsluttende kompetanse; studiekompetanse, fagbrev/svennebrev eller annen yrkeskompetanse. Reformen omfatter også en oppfølgingstjeneste av de mellom 16 og 19 år som står utenfor den ordinære opplæringen og som ikke er i arbeid. Reform-94 ble satt i verk fra høsten 1994.

Skoleslag

Ved gruppering av elevene etter skoleslag benyttes den inndeling av utdanningsinstitusjonene som er fastlagt i Standard for næringsgruppering 1994 (NOS C182). Før 1994 er skoleslag (næring) gruppert etter Standard for næringsgruppering 1983 (SNS nr. 2).

Studieretning

Fellesbetegnelse for beslektede fag i videregående opplæring. Studieretning består av Grunnkurs og videregående kurs I og II. I de fleste studieretninger kan eleven søke til flere videregående kurs I etter grunnkurs.

Studiekompetanse

Elever som har fullført og bestått videregående opplæring på studieforbereende studieretninger (allmennfag) kan få formell studiekompetanse som kan gi grunnlag for opptak til høyere utdanning på universitet eller høgskole. Generell studiekompetanse gir adgang til høgskoler og universiteter, men noen studier har spesielle opptakskrav. Enkelte studier stiller også krav til fordypning innen visse studieretningsfag, og noen har opptaksprøve. Studiekompetanse kan også oppnås på yrkesfaglige studieretninger ved fullført VK II allmennfaglig påbygging.

Følgende studieretninger gir studiekompetanse: Allmenne, økonomiske og administrative fag, idrettsfag og musikk, dans og drama.

Teknisk fagskole

Teknisk fagskole gir praktisk og teoretisk videreutdanning og personlig og faglig utvikling innenfor aktuelle fagområder. Den gir videre generell studiekompetanse for universitet og høgskoler. Teknisk fagskole gir mulighet til å søke jobb for eksempel som tekniker eller arbeidsleder på mellomnivå. Utdanningen er toårig og bygger på fag- eller svennebrev eller vitnemål fra treårig likeverdig yrkesutdanning og i tillegg ett års yrkespraksis etter fag- eller yrkesutdanningen. Teknisk fagskole sorterer under lov om videregående opplæring.

Universiteter og vitenskapelige høgskoler

Omfatter de fire universitetene og de sju vitenskapelige høgskolene.

Videregående skole

Med videregående skoler menes skoler der flertallet av elevene deltar i videregående opplæring, dvs. utdanning gruppert på klassetrinn 10-12 i Standard

for utdanningsgruppering 1989. Filiaskoler eller filialklasser, med eget organisasjonsnummer, er regnet som egne skoler.

Yrkeskompetanse

Brukes synonymt med yrkesfag og inkluderer følgende studieretninger i Reform-94: Byggfag, Elektrofag, Formgivingsfag, Hotell- og næringsmiddelfag, Helse- og sosialfag, Kjemi- og prosessfag, Naturbruk, Tekniske byggfag og Trearbeidsfag. Yrkeskompetanse i Reform-94 har den som har fullført og bestått treårig opplæring (opplæringstid pluss verdiskapingstid utgjør læretid, normalt fire år) som gir yrkeskompetanse. For lærefag er dokumentasjon på dette fag- eller svennebrev. Øvrige fag dokumenteres med vitnemål.

3.2. Kjennemerker og grupperinger

Kodelister og grupperinger for de enkelte kjennemerke finnes i vedlegg A.

3.2.1. Enhet i utdanningsstatistikken, elev/student

Enheten i statistikken over elever og studenter per 1. oktober er person. Dvs. at en person kun er registrert med en utdanningsaktivitet. Det samme gjelder i statistikken over befolkningens høyeste fullførte utdanning.

I statistikken over avsluttet utdanning er utdanningsaktivitet enheten. Dvs. at en person kan være registrert med flere avsluttede utdanninger. Statistikken omfatter både fullførte og avbrutte utdanninger, men registreringen av avbrutt utdanning er ikke fullstendig.

3.2.2. Kjennemerker knyttet til grunnlagsdataene for elever og studenter og avsluttet utdanning

Både personkjennemerker, utdanningskjennemerker og skolekjennemerker er knyttet til hver person-/utdanningsaktivitet.

Personkjennemerker

Fødselsnummer. Fødselsdag, -md., -år og personnummer.

Kjønn

Alder i fylte år

Feltet er tosifret og angir alder i fylte år midt i skoleåret. På filen for elever og studenter per 1. oktober er alder derfor oppgitt i fylte år per 31. desember samme år. På filen for fullført utdanning i skoleåret 1997/98 er alder oppgitt i fylte år per 31. desember 1997.

Bostedskommune, kommunetype, fødeland, statsborgerskap, innvandringskategori og landbakgrunn knyttet til innvandringskategori er hentet fra befolkningsdataene i SSB.

Foreldrenes utdanningsnivå/sosial bakgrunn

Utdanningskjennemerker

Utdanningens art

For universiteter er utdanningens art for 1995 og tidligere årganger definert ved studiemål, dvs. den endelige eksamenen som studenten tar sikte på, uavhengig av hvilket fag han eller hun studerer på tellingstidspunktet. I tillegg er fag i semesteret registrert. Universitetet i Tromsø ble registrert med fag i semesteret fra 1996, mens resten av universitetene er registrert med fag i semesteret fra og med 1997.

Utdanningens art grupperes etter Standard for utdanningsgruppering 1989-utgaven, NUS89, eller Standard for utdanningsgruppering, NUS2000, som er revidert utgave i 2000.

Klassetrinn

Ved gruppering etter NUS89 startet videregående skole på klassetrinn 10, mens den etter NUS2000 starter på klassetrinn 11.

Utdanninger under lov om videregående opplæring er også gruppert etter **studieretningskode, kurs-trinn, lærlinger og fagprøver er merket F, antall studieretningsfag med full fordypning** (min. 8 uketimer på VK I og VK II). Fordypningsfag er kun registrert for årene 1991/92 til 1995/96 og kun på videregående kurs II. Kjennemerket angir antall naturfag, antall samfunnsfag, antall språkfag og antall andre fag.

Kompetanse i videregående utdanning

Dette viser om kurset gir studiekompetanse eller yrkeskompetanse. Gjelder utdanninger i 3. og eventuelt 4. år av videregående utdanning. Gjelder kun utdanninger etter Reform-94.

Universitets- og høyskolegruppering

Dette er en grovere standardgruppering som først og fremst er tenkt som en forenkling i forbindelse med presentasjon av statistikken for høyere utdanning.

Kodetype

Kodetype beskriver hvorvidt utdanningskoden i Standard for utdanningsgruppering er en kode for enkeltutdanning eller en samlekode. Samlekoder kan bestå av flere utdanningsaktiviteter på ulikt klasse-

trinn og med ulik varighet. På universitets- og høgs-kolenivået gjelder dette kortere utdanningsaktivite-ter som ikke gir noe vitnemål/kvalifikasjon i seg selv. Koder for enkeltutdanninger er utdanningsaktiviteter med likhet i fagkrets og faglig innhold, klassetrinn og varighet. På universitets- og høgs-kolenivået gjelder dette alle utdanninger som gir vitnemål/kvalifika-sjon. Kodetype er registrert fra og med årgang 1999.

ISCED-kode, International Standard Classification of Education. UNESCOs internasjonale standard for utdanningsgruppering.

Heltid/deltid

For studenter ved universitetene er deltid definert som studenter med mindre enn 70 prosent studieprogre-sjon. For høgs-koler og videregående skoler er deltid knyttet til utdanninger/kurs som er organisert som deltidsstudier.

Datoer for start- og avslutningstidspunkt

Kursets påbegynnningstidspunkt, kursets avslutnings-tidspunkt, elevens/studentens påbegynnningstids-punkt og elevens/studentens avslutningstidspunkt.

Elevens/studentens og kursets start- og sluttdatoer er ulikt fylt ut på ulike skoleslag. For de fleste videregå-ende skoler er både kursets og elevens dato utfylt. For universitetene er bare elevens/studentens dato utfylt. Elevens/studentens sluttdato er blank for stu-denter per 1. oktober.

For å komme fram til en dato for starttidspunkt og en dato for avslutningstidspunkt ser en først om elevens startdato er utfylt. Dersom den er utfylt vel-ges denne. Det samme gjøres for elevens sluttdato. I tillegg må det tas hensyn til at datoene kan være kodet uoppgitt. Uoppgittkode for startdato er 0101 eller blank, mens uoppgitt sluttdato er 0699 eller blank.

Datoene er usikre og bør ikke brukes ukritisk.

Voksenopplæring

Utfall

Angir resultatet av avsluttet utdanning.

Vekttall

Fra og med 1999 vil SSB ha opplysninger om vekttall for studenter som har fullført en utdanning ved et universitet eller en høgs-kole.

Skolekjennemerker

Skolens nummer

Sjusifret identifikasjonsnummer fra Bedrifts- og fore-taksregisteret i SSB. Fra 1999 vil skolens identifika-sjonsnummer bli det nisifrete organisasjonsnummeret i Enhetsregisteret.

Skoleslag og eierforhold

Skoleslag grupperes som i Standard for næringsgrup-pering 1983 (SN83) fram til og med årgang 1993. Fra og med årgang 1993 er skoleslag gruppert som i Standard for næringsgruppering 1994 (SN94). Skole-slag grupperes også ved omkodet skoleslag som er en tredeling av skolene.

Skolekommune og kommunetype

For lærlinger og fullført fagprøve er kun fylket oppgitt, dvs. at de to siste sifrene i kommunenummeret er 00. For militære skoler er skolekommune uoppgitt med kode 0000.

Høgskolesentra, kode for. Fra og med år-gang 1994.

Bosted kontra skolekommune

Lærlinger og fagprøver er kun registrert med skolefyl-ke, ikke kommune. Ingen lærlinger eller fagprøver er derfor plassert som "bosatt i skolekommunen". Militæ-re utdanninger har ikke oppgitt skolekommune og vil derfor alltid grupperes som "bosatt utenfor skolefyl-ket".

3.2.3. Kjennemerker knyttet til gjennom-strømningsdata/utdanningsover-ganger.

I gjennomstrømningstabeller tas det utgangspunkt i en bestemt gruppe elever, f.eks. et avgangskull fra grunnskolen, og følger disse elevenes gang gjennom utdanningssystemet over flere år.

Utdanningens art for utdanningen som av-grenser massen

Klassetrinn, studieretning, kurstrinn, gruppering av høyere utdanning og skoleslag for utdanningen som avgrenser massen.

Igangværende utdanning 1. høst osv. til og med 15. høst

Utdanningens art, klassetrinn, studieretning, kurs-trinn, universitets- og høgs-kolegruppering og skole-slag.

Fullført utdanning 1. skoleår osv. til og med 15. skoleår

Utdanningens art, klassetrinn, studieretning, kurs-trinn, universitets- og høgs-kolegruppering og skole-slag.

Høyeste fullførte utdanning per siste ajour-førte årgang

Utdanningens art, klassetrinn, studieretning, kurs-trinn, universitets- og høgs-kolegruppering og skole-slag, fullføringsår (00 = Ingen ny utdanning fullført per siste ajourførte årgangen
01 - 15 = Fullført i løpet av 1. skoleår - 15. skoleår), alder ved fullføring.

Videregående utdanning:

- Antall grunnkurs i videregående skole
- Antall år i videregående utdanning
- Antall år på allmennfaglig studieretning
- Antall år i lære
- Bevegelser i videregående utdanning per siste ajourførte årgang
- Type uregelmessig bevegelse i videregående utdanning per siste ajourførte årgang, igangværende utdanning. Dersom forrige felt er utfyllt med kode for uregelmessig bevegelse (20, 21, 30, 31), blir den samme bevegelsen klassifisert i dette feltet.

- 0 = Ingen uregelmessig bevegelse, samt ingen bevegelse
- 1 = Studieretningsintern bevegelse. Innenfor studieretningen valgt 1. høst
- 2 = Studieretningsekstern bevegelse. Utenfor studieretningen valgt 1. høst
- 3 = Ellers. Uregelmessig bevegelse enten 1. høst, eller ingen utdanning innenfor lov om videregående opplæring 1. høst

Skoleår for fullføring av 12. klassetrinn (videregående utdanning),

- 00 = Ikke fullført per siste ajourførte årgang
- 01 - 15 = Fullført i løpet av 1. skoleår osv. - 15. skoleår

**Alder ved fullføring av 12. klassetrinn
Antall skoleår for fullføring av 12. klassetrinn, allmennfag**

- 00 = Ikke fullført per siste ajourførte årgang
- 01 - 15 = Fullført i løpet av 1. skoleår - 15. skoleår

Alder ved fullføring av 12. klassetrinn, allmennfag**Skoleår for fullføring av 12. klassetrinn, fagbrev**

- 00 = Ikke fullført per siste ajourførte årgang
- 01-15 = Fullført i løpet av 1. skoleår - 15. skoleår

Alder ved fullføring av 12. klassetrinn, fagbrev**Høyere utdanning:****Antall år i høyere utdanning****Antall år på universitet eller vitenskapelig høgskole****Antall år på andre høgskoler****Fullført cand.mag.-grad, utdanningens art****Fullført cand.mag.-grad, skoleår**

- 00 = Ikke fullført per siste ajourførte årgang
- 01-15 = Fullført i løpet av 1. skoleår - 15. skoleår

Alder ved fullføring av cand.mag.-grad**Fullført embetseksamen av høyere grad, utdanningens art****Fullført embetseksamen av høyere grad, skoleår**

- 00 = Ikke fullført per siste ajourførte årgang
- 01-15 = Fullført i løpet av 1. skoleår - 15. skoleår

Alder ved fullføring av embetseksamen av høyere grad**3.2.4. Kjennemerker knyttet til befolkningens høyeste fullførte utdanning (BHU)**

Omfatter personer registrert bosatte per 1. oktober som er 16 år og over per 31. desember samt 15-åringer som har avsluttet grunnskole eller tar en utdanning utover grunnskole.

Utdanninger avsluttet før 1. november 1970 ble hentet inn i forbindelse med Folketellingen 1970. Folketellingsskjemaet inneholdt spørsmål om høyeste fullførte utdanning. BHU er senere ajourført med utgangspunkt i årgangsfilene over fullført utdanning. I tillegg er utdanninger avlagt i utlandet i perioden 1970-1980 hentet inn i forbindelse med Folke- og bolig tellingen 1980. Våren 1991 ble det hentet inn opplysninger om eksamen avlagt i utlandet av utenlandsfødte personer som hadde innvandret for første gang mellom 1. november 1980 og 31. desember 1990, og som var 16 år og eldre ved utgangen av første innvandringsår. I 1999 ble det hentet inn eksamen avlagt i utlandet for personer som er innvandret og som fortsatt sto uten fullført utdanning i registeret. Utdanning fullført i utlandet, av nordmenn, er hentet inn fra Statens lånekasse for utdanning.

*Personkjennemerker***Fødselsnummer****Alder per 31. desember i tellingsåret****Kjønn****Bostedskommune per 1. oktober****Dato for siste flytting****Dato for første opphold i Norge**

0000 = dato mangler

Statsborgerskap og fødeland, utfyllt fra og med 1990.

*Høyeste fullførte utdanning***Utdanningens art og klassetrinn, uomkodet****Utdanningens art og klassetrinn, omkodet**

(hvis ikke nødvendig å omkode, inneholder samme verdi som uomkodet utdanning).

Forskjellen på omkodet og uomkodet utdanning:

At det er to forskjellige utdanningskjennemerker for fullført utdanning som har sin bakgrunn i overgangen fra sjuårig til niårig grunnskole.

I den uomkodete utdanningen er grunnleggende fagutdanning avlagt før skoleåret 1972/73 basert på sjuårig folkeskole + ett års framhaldskole og plassert på klassetrinn 9 (nivå 2 i NUS89). I den omkodete utdanningen er grunnleggende fagutdanninger avlagt før skoleåret 1972/73 basert på niårig grunnskole og plassert på klassetrinn 10 (nivå 3 i NUS 2000). Avhengig av hvilket kodeprinsipp som legges

til grunn, vil en del personer ha høyeste utdanning på grunnskolenivå eller på videregående-skole-nivå.

- Ønsker en å belyse utdanningsnivå etter utdanningens lengde, bør uomkodet utdanning brukes.
- Ønsker en å sammenligne utdanningsnivå med data fra 1970 og 1980 må uomkodet utdanning brukes. (Data fra 1970 foreligger kun i uomkodet versjon.)
- Ønsker en å belyse utdanningsnivå etter utdanningens kompetanse bør omkodet utdanning brukes. Det er vanligvis denne variabelen som ligger til grunn for SSBs statistikk.

Begge variablene er utfylt for alle personer. I de fleste tilfeller vil de ha samme verdi.

Fullføringsland.

Blank for personer som har fullføringstidspunkt 7011. utfylt f.o.m. 1990

Fullføringstidspunkt

ISCED-kode

International Standard Classification of Education (knyttet til omkodet utdanningens art)

Fullført pedagogisk seminar.

Kode 1 = Fullført, blank = Ikke fullført.

4. Feilkilder og usikkerhet

4.1. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

4.1.1. Feil som skyldes egenopplysninger fra eleven eller studenten

De fleste feil i utdanningsstatistikken kan føres tilbake til grunnmaterialet for statistikken. Mulighetene for feil er særlig store for de institusjonene der datagrunnlaget bygger på opplysninger gitt av den enkelte elev eller student. For studenter ved Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim omfatter statistikken studenter som har betalt semesteravgift. Tallet på registrerte studenter vil dermed avvike fra det reelle studenttallet, både fordi en del doktorgradsstudenter unnlater å registrere seg, og fordi en del av de personene som har betalt semesteravgift ikke er aktive studenter. Det foreligger ikke materiale som kan gi grunnlag for å anslå hvor stort avvik dette medfører.

Materialet som bygger på egenopplysninger fra studentene, vil også inneholde en del mangler og feil i kjennemerkene. Tidligere var spesielt opplysningene om utdanningens art usikre. Utdanningsaktivitetene er klassifisert i samsvar med Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk. For universiteter ble utdanningens art tidligere definert som den endelige eksamenen studenten tok sikte på, uavhengig av hvilket fag han eller hun

studerte på tellingstidspunktet. Ved innbetalingen av semesteravgift ble studentene spurt om hva de tok sikte på som sin endelige eksamen, og disse opplysningene fra studentene dannet i de fleste tilfellene grunnlaget for bestemmelsen av utdanningens art. På grunn av usikkerhet ville studentenes opplysninger om endelig studiemål kunne skifte i løpet av studietida, men dette behøvde ikke å bety noe brudd i den sammenhengende studievei. I statistikken ville et slikt skifte bli registrert som om en student avsluttet en utdanning og begynte på en ny utdanning seinere i statistikkperioden. Slike endringer er særlig hyppige ved utdanninger som er bygd opp av en høyere og en lavere grad. For eksempel forekommer mange overganger innen fagfeltet humaniora og estetikk mellom utdanningene enkeltfag, cand.mag. og cand.philol.

En rekke studenter oppga at de tok sikte på eksamen bare i enkeltfag (grunn- og mellomfag eller emne-kurs) eller forberedende prøver. Mange av disse har ikke hatt til hensikt å fullføre noen universitetsgrad. De ønsket å ta eksamen bare i enkelte fag, enten for å få tilleggspoeng for opptak til utdanninger med opptaksbegrensninger eller for å supplere en allerede fullført utdanning. For andre studenter kunne det tolkes som uttrykk for usikkerhet ved valg av endelig eksamen når de oppga enkeltfag eller forberedende prøve.

4.1.2. Feilaktig innrapportering fra data-leverandørene

På samme måte som elevene og studentene kan også oppgavegiverne gi mangelfulle eller feilaktige opplysninger. Det er mulig at ikke alle elever og studenter er representert i tallmaterialet. Dette kan skyldes at SSB ikke får inn svar fra alle kjente oppgavegivere. Det kan imidlertid også skyldes at SSB ikke har kjennskap til alle aktuelle oppgavegivere.

Tellingstidspunktet for utdanningsdataene skal være per 1. oktober som er SSBs offisielle telledato. Data-leverandørene kan imidlertid ha valgt å bruke en annen tellingsdato (f.eks. 10. oktober) noe som kan føre til at statistikken over elever og studenter ikke blir korrekt. Videre er registeret LINDA-fagopplæring i fylkene med lærlinger og fagprøver forsinket når det gjelder oppdatering av registeret. Registeret er ikke ajourført før 31. desember og dette er lenge etter SSBs tellingsdato. Grunnen til forsinkelsen med oppdateringen av registeret er at det av administrative hensyn ikke er påkrevd å ha registeret ajourført før ved årsskiftet. I forhold til den øvrige innrapporteringen av annen utdanningsdata til SSB fører dette til utsettelse i innrapporteringen fra fylkene til SSB. På denne bakgrunn blir også SSBs publisering av lærlinger og fagprøver utsatt med flere måneder.

Andre mulige feil er at de samme elevene eller studentene rapporteres til SSB flere ganger og at personer som er blitt innrapportert som elever eller studenter egentlig skulle blitt innrapportert som avsluttet utdanning. I tillegg er det mulig at en elev som har avsluttet sin utdanning ikke rapporteres til SSB i henhold til det kodeverket SSB har for avsluttet utdanning. Dette har vært tilfelle for de fylkeskommunale skolene der dataene rapporteres via LINDA-inntak i fylkene.

4.2. Kontroll og revisjon

I tillegg til at dataleverandørene kan rapportere inn feil opplysninger til SSB, kan det også oppstå feil i bearbeidingen og tilretteleggingen av dataene i SSB. Det kan skje feil i selve kontrollene i bearbeidingen, og på grunn av feil i de registre og kataloger i SSB som utdanningsdataene kobles mot i bearbeidingen.

4.2.1. Registre og kataloger

Hvis BoF (Bedrifts- og foretaksregisteret) ikke er oppdatert kan dette føre til feil i utdanningsdataene. Årsaken kan være at man i bearbeidingen kobler utdanningsdataene mot BoF både for å kontrollere utdanningsdataene og for å overføre enkelte kjennemerker fra BoF til utdanningsdataene. Det samme er tilfelle når det gjelder BEBAS-registeret og fødelandsfilen der feil i utdanningsdataene vil avhenge av kvaliteten på disse registrene.

Det er ikke alle skolene som koder utdanningene sine ut fra SSBs 6-sifrete utdanningskoder (NUS). Skolene har gjerne egne kodeverk, og SSB må derfor endre skolenes koder i henhold til kodene i standarden. En endring i skolenes kodeverk kan føre til at en utdanning får feil NUS-kode hvis SSB ikke tar høyde for dette i sin bearbeiding. Siden NUS-koden også benyttes for å påføre utdanningsdataene andre kjennemerker fra utdanningsstandarder er det viktig at NUS-koden er riktig. I tillegg benyttes NUS-koden for å kontrollere innrapporterte kjennemerker i elev- og studentdataene. Standarden for utdanningsgruppering må også stadig oppdateres og her kan manglende oppdatering fra SSBs side føre til feil i elev- og studentdataene.

4.2.2. Kontroller

Mottakskontroll og grovkontroll

I mottakskontrollen og grovkontrollen kontrollerer SSB årets utdanningsdata mot fjorårets utdanningsdata. Det kan likevel hende at en skoleklasse mangler, men at kontrollene ikke fanger det opp. Dette kan skje dersom kontrollene viser tilnærmet likt antall elever fra ett år til et annet, men skolen likevel har "glemt" å rapportere inn en klasse. Kontrollen fanger kun opp innrapporterte data.

Fødselsnummerkontroll

I fødselsnummerkontrollen kan det også forekomme feil. Hvis personer rapporteres inn med ugyldige fødselsnumre kontrollerer man mot BEBAS og gjennomfører diverse sjekker for å se om man via de kriteriene som ligger i kontrollen kan finne de gyldige fødselsnumrene. Et av sjekkpunktene er navnet og koblinger av navn mot fødselsdato. Nå kan det hende at to personer kan ha tilnærmet like navn og fødselsdatoer. Hvis programmet selekterer ut feil person kan det hende at en elev eller student fjernes for å erstattes med feil person.

Dublettkontroll

I dublettkontrollen for elever og studenter defineres en dublett som personer med likt fødselsnummer. I utdanningsdataene kan en person være registrert under utdanning ved to læresteder der utdanningene er på ulikt nivå. I kontrollen beholdes utdanningen på det høyeste nivået. Personen er derimot aktiv student kun ved et lærested. Hvis personen er aktiv på lærestedet på det laveste nivået vil han/hun derfor bli registrert med den utdanningen han/hun ikke deltar aktivt i.

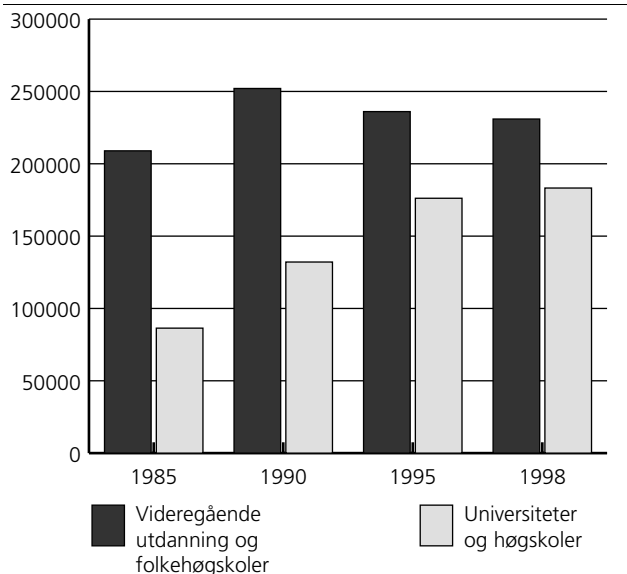
5. Noen hovedresultater

5.1. Elever og studenter

I 1985⁵ var det 295 300 elever og studenter i videregående utdanning, ved folkehøgskoler og ved universiteter og høyskoler. Betegnelsen universiteter blir i dette kapitlet brukt om både universiteter og vitenskapelige høyskoler. I 1990 var det en økning i antall elever og studenter til 384 100; en oppgang på 30 prosent fra 1985. I 1998 var antall elever og studenter 414 200; en økning på 8 prosent fra 1990. I forhold til tidsrammen 1985-1998 er bildet et utdannings-Norge der økningen i antall elever og studenter har jevnet seg ut. Det kan derimot ha skjedd endringer innenfor de ulike utdanningsområdene.

⁵ Tallet for 1985 er om lag 6 000 for lavt for på grunn av mangelfull rapportering fra Bedriftsøkonomisk institutt (BI). Tallene for 1985 omfatter heller ikke lærlinger siden de ikke ble registrert i utdanningsstatistikken før skoleåret 1989/90. Tidligere var kun tall for elever i lærlingskole med.

Figur 5.1. Antall elever og studenter, etter skoleslag, 1. oktober 1985, 1990, 1995 og 1998

Videregående utdanning og folkehøgskoler

Det var 231 000 elever og lærlinger i videregående utdanning og ved folkehøgskoler høsten 1998⁶. I forhold til 1990 hvor det var 252 000 elever og lærlinger er dette en nedgang på 8 prosent, noe som indikerer at reform-94 har ført til lavere omvalghyppighet på grunn av bedre gjennomstrømning i videregående utdanning. Hvis vi ser på tallene for elever ved allmennfaglige og yrkesfaglige studieretninger ser vi da også en reduksjon fra 1990⁷ til 1998 på henholdsvis 18 og 12 prosent. Dette kan også sees på bakgrunn av den lave arbeidsledigheten i Norge i dag og at det har blitt færre personer i alderen 16-18 år. Lærlingtallet viser derimot en sterkt vekst. Mens det i 1990 var 16 500 lærlinger var antallet i 1998 32 350.

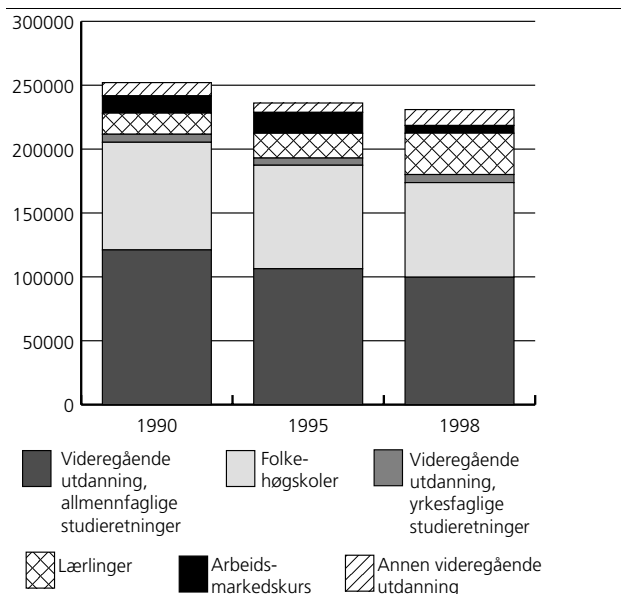
I 1998 var det 6 000 elever på arbeidsmarkedskurs. Dette er en sterkt reduksjon i forhold til 1990 hvor det var hele 13 600 elever på arbeidsmarkedskurs; et fall på 55 prosent. Dette kan sees i sammenheng med nedgangen i antall arbeidsledige i Norge. Antall personer som tar en utdanning ved en folkehøgskole er stabilt i sammenligningen av årene 1990 og 1998,

⁶ Tallet for 1985 er om lag 6 000 for lavt for på grunn av mangelfull rapportering fra Bedriftsøkonomisk institutt (BI). Tallene for 1985 omfatter heller ikke lærlinger siden de ikke ble registrert i utdanningsstatistikken før skoleåret 1989/90. Tidligere var kun tall for elever i lærlingskole med.

⁷ Tallene for alle de aktuelle årene omfatter forkurs ved ingeniørskoler som finansieres av fylket ved høyskoler. Elever under lov om voksenopplæring er også inkludert i tallene.

⁸ For å kunne sammenligne med tall fra 1998 inkluderer kategorien allmennfaglige studieretninger "Allmennfag" og "Handels- og kontorfag" for tallene fra 1990 og 1995.

Figur 5.2. Antall elever og lærlinger i videregående utdanning og ved folkehøgskoler, etter skoleslag, 1. oktober 1990, 1995 og 1998

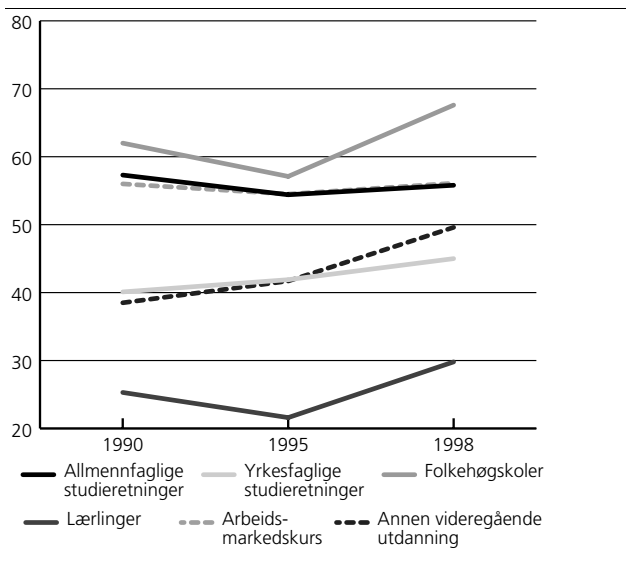
mens det var en nedgang i 1995. Det var 5 600 elever i 1995 og 6 300 elever i 1998; en økning på 12 prosent. Økningen kan sees på bakgrunn av at de som fullfører en ettårig utdanning ved en folkehøgskole fra skoleåret 1997/98 får ekstrapoeng i forbindelse med opptak til høyere utdanning.

Kvinneandelen i videregående utdanning og ved folkehøgskoler

Kvinneandelen ved de allmennfaglige studieretningene, de yrkesfaglige studieretningene og ved arbeidsmarkedskursene var i 1990 på henholdsvis 57, 40 og 56 prosent. I 1998 var denne andelen på henholdsvis 56, 45 og 56 prosent. Dette viser en liten overvekt av kvinner på de allmennfaglige studieretningene, mens det var en overvekt av menn innenfor de yrkesfaglige studieretningene.

Kvinneandelen blant lærlingene viser derimot at det var langt flere menn enn kvinner som valgte å gå i lære selv om man kunne se en endring fra 1990 til 1998. Mens det i 1990 var 25 prosent kvinnelige lærlinger var andelen i 1998 30 prosent. Kjønnfordelingen ved folkehøgskolene viser en overvekt av kvinner; andelen i 1990 var 62 prosent og i 1998 68 prosent.

Figur 5.3. Kvinneandeler i videregående utdanning og ved folkehøgskoler, etter skoleslag, 1. oktober 1990, 1995 og 1998. Prosent

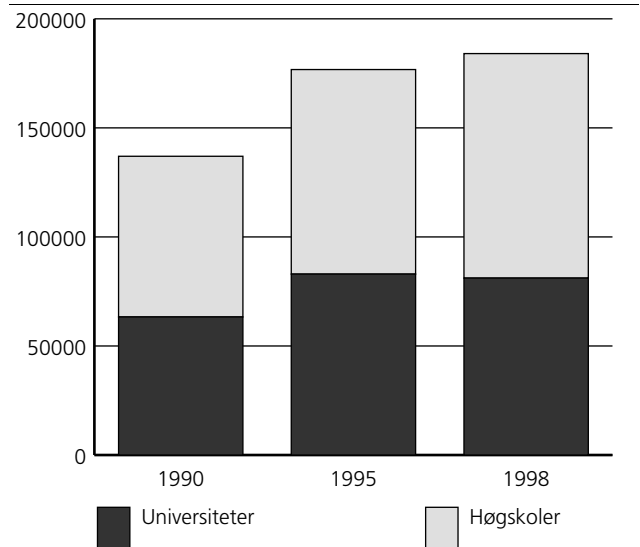
Universiteter og høyskoler

Det var totalt registrert 184 100 studenter ved landets universiteter og høyskoler høsten 1998, mens tallet i 1990 var 137 000.

Fra høsten 1990 til høsten 1998 var det en økning i antall studenter ved universitetene fra 63 300 til 81 100, en økning på 28 prosent. Det var derimot en nedgang fra 1995 til 1998 på 2 prosent, noe som viser at samlet antall studenter ved universitetene toppet seg på midten av 1990-tallet. Ved Universitetet i Oslo (UiO) ble antall studenter redusert med 8 prosent fra 1995 til 1998. Høsten 1998 var det registrert 33 700 studenter ved UiO, mens det i 1995 var 36 600 studenter ved dette universitetet. For de andre universitetene var endringene relativt små.

Veksten i det samlede studenttallet i universitets- og høyskolesektoren skyldes også den sterke økningen i høyskolesektoren fra 1990 til 1998. Fra 1990 økte antall studenter ved de ordinære høyskolene fra 73 700 til 102 900. Høgskolen i Akershus, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Sør-Trøndelag hadde en økning i antall studenter på henholdsvis 32, 22 og 19 prosent fra 1995 til 1998. De private høyskolene hadde også en sterk vekst i studenttallet på 11 prosent totalt, fra 17 400 til 19 300. Nedgangen for Handelshøgskolen BI var 4 prosent.

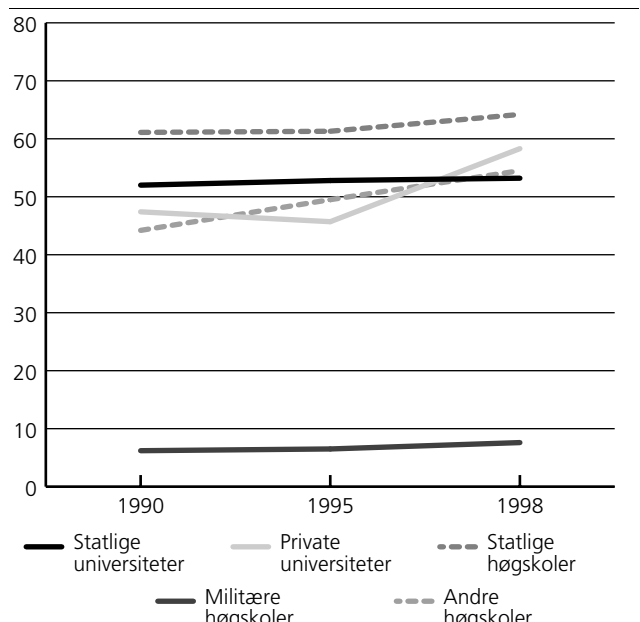
Figur 5.4. Antall studenter, etter skoleslag, 1. oktober 1990, 1995 og 1998

Kvinneandelen ved universiteter og høyskoler

Andelen kvinnelige studenter ved landets universiteter og høyskoler totalt var i 1998 58 prosent, mens den i 1990 var 54 prosent, noe som indikerer en liten overvekt av kvinner i høyere utdanning.

Figur 5.5. Kvinneandeler ved universiteter og høyskoler, etter skoleslag, 1. oktober 1990, 1995 og 1998. Prosent

Ved å dele opp i universiteter og ordinære høyskoler var det i 1998 en kvinneandel på 53 prosent ved universitetene og 62 prosent ved høyskolene. Det var ingen store endringer fra 1990 til 1998 for kvinneandelen ved universitetene, men en økning på 7 prosentpoeng i kvinneandelen ved høyskolene.

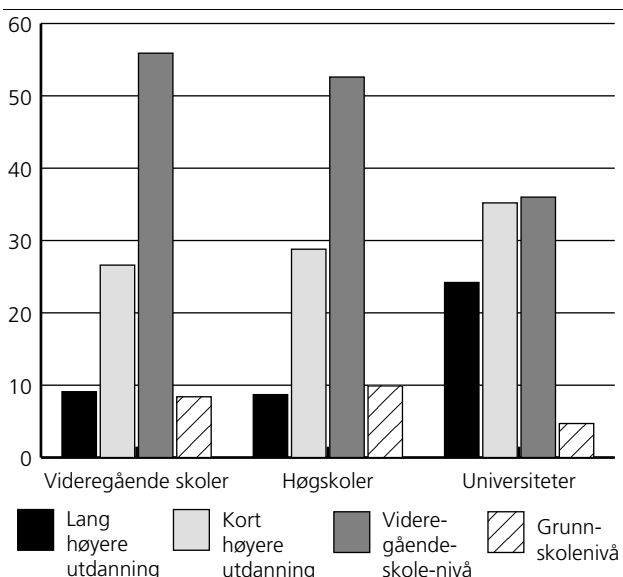
Sosial bakgrunn

Forskjellen i den sosiale bakgrunnen til studentene ved universitetene og høyskolene er blitt større. Den samme utviklingen kan vi se i rekrutteringen til ulike studieretninger i den videregående skole. Videregående skoler omfatter her kun videregående utdanning med studieretning (allmennfaglige og yrkesfaglige studieretninger).

Høsten 1998 hadde 61 prosent av studentene ved universitetene foreldre med utdanning på universitets- og høyskolenivå⁸. For de statlige høyskolene var den tilsvarende andelen i underkant av 37 prosent. Det er altså en klar forskjell i den sosial bakgrunnen når det gjelder rekrutteringen til universitetene og de statlige høyskolene. For høyskolesektoren totalt er bildet det samme som for de statlige høyskolene.

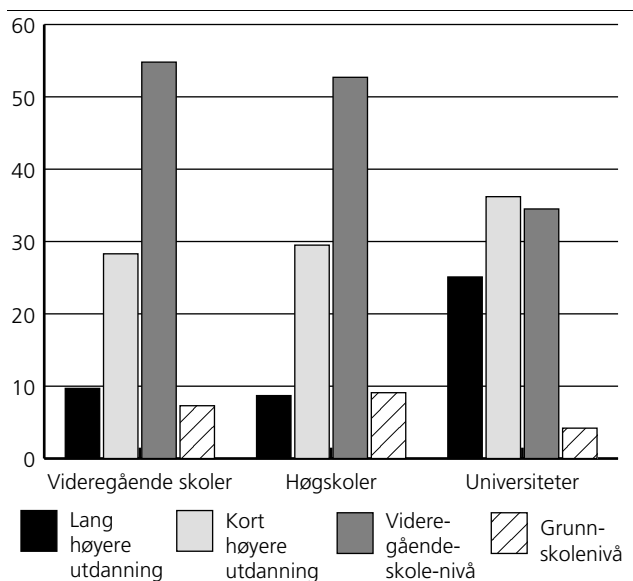
Det var bare 4 prosent av studentene ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene og 10 prosent av studentene ved de statlige høyskolene som hadde foreldre med utdanning på grunnskolenivå.

Figur 5.6. Andel elever og studenter, etter skoleslag og foreldrenes utdanningsnivå. 1. oktober 1996. Prosent

⁸ Kort høyere utdanning omfatter universitets- og høyskoleutdanning av en varighet på inntil fire år. Lang høyere utdanning omfatter universitets- og høyskoleutdanninger av en varighet på mer enn fire år.

Figur 5.7. Andel elever og studenter, etter skoleslag og foreldrenes utdanningsnivå. 1. oktober 1998. Prosent

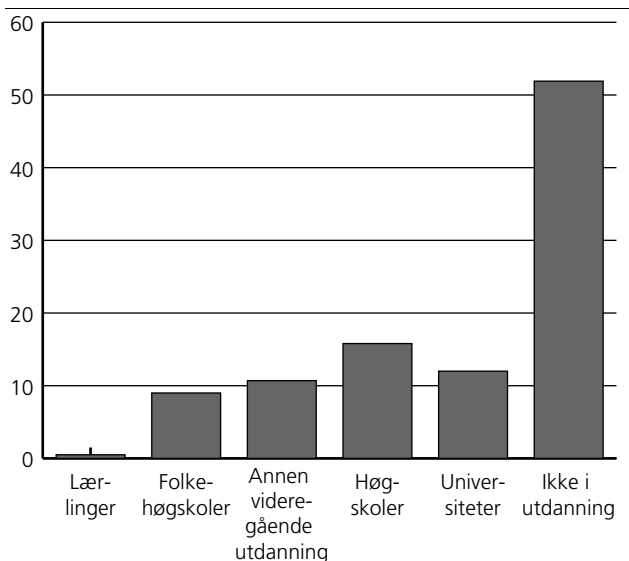
Ved videregående skoler var det høsten 1998 nesten 50 prosent av elevene i allmennfaglige studieretninger og 24 prosent av elevene i yrkesfaglige studieretninger som hadde foreldre med utdanning på universitets- og høyskolenivå. For elever med foreldre med utdanning på grunnskolenivå var tilsvarende prosentandel 4 og 10. Dette viser at det er et flertall blant dem som går i yrkesfaglige studieretninger som har foreldre med videregående utdanning, mens elever med foreldre med universitets- og høyskoleutdanning er den største gruppen blant dem som går i allmennfaglige studieretninger.

Fra 1996 til 1998 økte andelen studenter ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene som hadde foreldre med utdanning på universitets- og høyskolenivå med 2 prosentpoeng. For de statlige høyskolene var det minimale endringer. I videregående utdanning økte tilsvarende andel med 3 prosentpoeng for elever på yrkesfag og 2 prosentpoeng for elever på allmennfag. For elever på allmennfag med foreldre med grunnskoleutdanning var det en reduksjon på 1 prosentpoeng fra 1996 til 1998. For elever på yrkesfag var det en reduksjon på 2 prosentpoeng.

Overganger

Veien videre i utdanningssystemet er svært forskjellig for elevene som fullfører VK II som gir generell studiekompetanse. Våren 1998 fullførte 36 300 elever en slik utdanning. Av disse valgte 28 prosent en utdanning ved et universitet eller en høyskole høsten samme år. Om lag 11 prosent begynte på en ny videregående utdanning og 9 prosent valgte å ta en utdanning ved en folkehøgskole. Dette viser at mange velger en utdanning på samme nivå etter fullført videregående kurs II.

Figur 5.8. Elever som våren 1998 fullførte videregående kurs II som gir generell studiekompetanse, etter ny utdanning høsten 1998. Prosent

Med Reform-94 hadde elever i henhold til lov om videregående opplæring muligheten til å velge mellom 13 forskjellige studieretninger⁹ og de ulike studieretningene leder enten fram til generell studiekompetanse eller yrkeskompetanse. Elever som har fullført en yrkesfaglig studieretning kan oppnå studiekompetanse ved å velge VK II allmennfaglig påbygging.

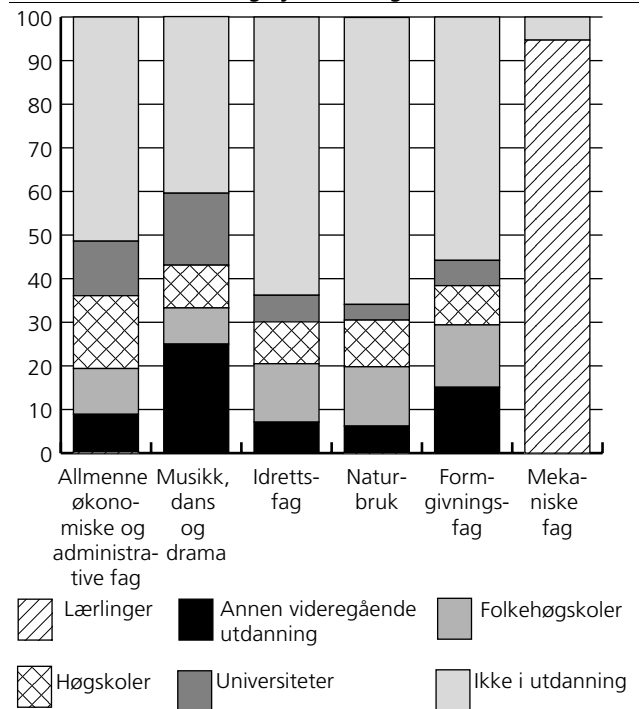
Av de som fullførte VK II - studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag - våren 1998, valgte 29 prosent en utdanning ved et universitet eller en høgskole. Av de elevene som fullførte studieretning for musikk, dans og drama begynte 25 prosent på en folkehøgskoleutdanning.

Tilsvarende tall for elevene som fullførte studieretning for formgivingsfag var 15 prosent. Som tidligere nevnt fikk alle som tok en ettårig folkehøgskoleutdanning fra skoleåret 1997/98 ekstrapoeng i forbindelse med opptak til høyere utdanning. Av de som fullførte studieretning for mekaniske fag med studiekompetanse, valgte hele 95 prosent å bli lærlinger.

Veien videre i utdanningssystemet etter fullført VK II avhenger i stor grad av tidligere valg av videregående utdanning. Det var imidlertid ikke så store forskjeller på studieretningene når det gjaldt hvor stor andel av elevene som ikke var i utdanning, høsten 1998. Mens det var noe over 40, 50 og 60 prosent av elevene som fullførte henholdsvis studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag, studie-

⁹ Fra høsten 2000 er det etablert to nye studieretninger. Disse studieretningene er salg og service, og media og kommunikasjon.

Figur 5.9. Elever som fullførte videregående kurs II som gir generell studiekompetanse, etter studieretning våren 1998 og ny utdanning høsten 1998

retning for musikk, dans og drama og studieretning for idrettsfag som ikke var i utdanning høsten 1998, var de tilsvarende andelene 56 og 60 prosent for studieretning for formgivingsfag og studieretning for naturbruk.

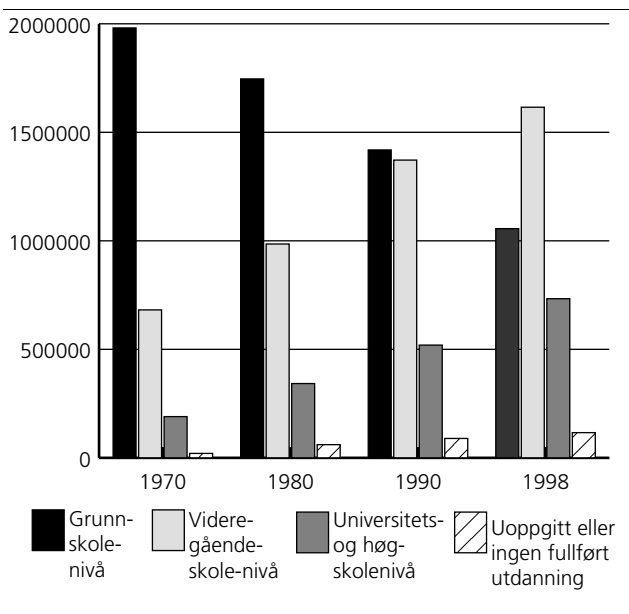
Utdanningsnivået i befolkningen

Internasjonale undersøkelser viser at Norge ligger i verdenstoppen når det gjelder befolkningens utdanningsnivå¹⁰. Norge ligger godt over gjennomsnittet i OECD når det gjelder andelen i ulike aldersgrupper som har fullført høyere utdanning uavhengig av utdanningens varighet.

Høsten 1998 var det i overkant av 750 000 personer i Norge som var 16 år eller eldre som hadde fullført utdanning på universitets- og høgskolenivå. Dette tilsvarer 22 prosent av befolkningen i denne aldersgruppen. Siden 1985 er det blitt mer enn 340 000 flere med høyere utdanning, en økning på 9 prosentpoeng. Mens det i 1985 var 414 900 personer som hadde en utdanning på universitets- eller høgskolenivå var tallet i 1998 756 700. I tillegg var det 1 187 200 personer som hadde en utdanning på videregående-skole-nivå i 1985, mens det i 1998 var 1 853 600 personer.

¹⁰ Statistikken er hentet fra OECDs publikasjon "Education at a Glance - Indicators 2000". Publikasjonen er basert på datainn-samling fra land som er medlemmer av OECD (Organisation for Economic Co-operation).

Figur 5.10. Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning. 1970, 1980, 1990 og 1998

Andelen kvinner og menn med høyere utdanning

Det er fortsatt en høyere andel menn enn kvinner som har en utdanning på universitets- og høgskolenivå. Høsten 1998 var forskjellen i underkant av 1 prosentpoeng mot i overkant av 3 prosentpoeng i 1988. Fortsetter denne utviklingen, vil det ikke gå mange år før flere kvinner enn menn har en utdanning på universitets- og høgskolenivå.

6. Mer informasjon

6.1. Annen statistikk

Publikasjonsserien Aktuell utdanningsstatistikk omfatter en rekke ulike statistikker innenfor emneområdet utdanningsstatistikk. Publikasjonene i denne serien utgis i samarbeid med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, og er tilgjengelig på SSBs Internettisider.

Statistikk over internasjonal utdanningsstatistikk finnes i publikasjonen Education at a Glance, som utgis av OECD, i Key Data on Education in Europe som er en Eurydice-/Eurostat-publikasjon, og i Young People's Training - Key Data on Vocational Training in the European Union.

6.2. Spesialbestillinger

I tillegg til tabellene som er tilgjengelige på Internett, er det mulig å bestille mer detaljerte tabeller ved direkte henvendelse til Statistisk sentralbyrå.

6.3. Internett

Internettadresser:

<http://www.ssb.no/04/> (generell hjemmeside for utdanningsstatistikk)

http://www.ssb.no/04/utdanning_as/ (elektronisk utgave av Aktuell utdanningsstatistikk)

<http://www.ssb.no/utelstud/> (elever og studenter)

<http://www.ssb.no/utlaerling/> (lærlinger og fullførte fagprøver)

<http://www.ssb.no/utvgs/> (elever under lov om videregående opplæring)

<http://www.ssb.no/utuvh/> (studenter ved universiteter og vitenskapelige høyskoler)

<http://www.ssb.no/eksuvh/> (eksamener ved universiteter og vitenskapelige høyskoler)

<http://www.ssb.no/utniv/> (utdanningsnivå i befolkningen)

6.4. Kontakt i Statistisk sentralbyrå

Dersom du ønsker å bestille tabeller eller trenger mer informasjon, ta kontakt med:

Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk,

Torill Vangen, tlf. 62 88 52 80,

e-post: torill.vangen@ssb.no eller

Terje Krokstad, 62 88 52 91,

e-post: terje.krokstad@ssb.no.

Telefaks 62 88 52 89.

Kodelister (alfabetisk)

Bevegelser i videregående utdanning per siste ajourførte årgang

- 00 = Ingen bevegelse i videregående utdanning. For grunnskolekullet vil det si at personen hittil ikke har vært registrert som elev per 1. oktober
- 10 = Kun oppover. Ingen uregelmessig bevegelse
- 11 = Oppover med ett eller flere hvileår. Uregelmessige bevegelser:
- 20 = Vannrett, (men eleven kan også ha oppadgående bevegelser). Eleven blir stående på samme klasstrinn mellom to utdanninger under lov om videregående opplæring, eller eleven blir stående på samme klasstrinn og i samme utdanning utenfor lov om videregående opplæring
- 21 = Vannrett med ett eller flere hvileår
- 30 = Nedover, (men eleven kan også ha oppadgående og/eller vannrette bevegelser)
- Eleven går ned i klasstrinn mellom to utdanninger under lov om videregående opplæring, eller eleven går ned i klasstrinn mellom to utdanninger utenfor lov om videregående opplæring, eller eleven går tilbake til videregående utdanning etter å ha vært innom høyere utdanning
- 31 = Nedover med ett eller flere hvileår

Bosted kontra skolekommune

- 1 = Bosatt i skolekommunen
- 2 = Bosatt i andre kommuner i skolefylket
- 3 = Bosatt utenfor skolefylket

Lærlinger og fagprøver er kun registrert med skolefylke, ikke kommune. Ingen lærlinger eller fagprøver er derfor plassert under kode 1. Militære utdanninger har ikke oppgitt skolekommune og vil derfor alltid grupperes med kode 3, bosatt utenfor skolefylket.

Eierforhold, skolens

Se også omkodet eierforhold

- 1 = Ansvarlig selskap
- 2 = Aksjeselskap
- 3 = Kommandittselskap
- 4 = Andelslag
- 5 = Institusjon, forening, sparebank
- 6 = Stat
- 7 = Kommune, fylkeskommune
- 8 = Annet eierforhold
- 9 = Uoppgitt
- 10 = Enkeltperson

Eierforhold, skolens, omkodet

- 1 = Stat
- 2 = Kommune/fylkeskommune
- 3 = Privat

Foreldrenes utdanningsnivå/sosial bakgrunn

- 1 = Lang høyere utdanning. Enten mor eller far eller begge har mer enn 4 års høyere utdanning
- 2 = Kort høyere utdanning. Enten mor eller far eller begge har 1-4 års høyere utdanning
- 3 = Videregående utdanning. Enten mor eller far eller begge har utdanning på videregående-skole-nivå
- 4 = Grunnskoleutdanning. Enten mor eller far eller begge har utdanning på grunnskolenivå
- 9 = Uoppgitt. Enten mor eller far eller begge har uoppgitt utdanning

Heltid/deltid

- 1 = Heltid
- 2 = Deltid

Høgskolesentra

For årgangene 1994-1997 er det kun kode for høgskolene 01 til 26

- 01 Samisk Høgskole
- 02 Høgskolen i Finnmark
- 03 Høgskolen i Tromsø
- 04 Høgskolen i Harstad
- 05 Høgskolen i Narvik
- 06 Høgskolen i Bodø
- 07 Høgskolen i Nesna
- 08 Høgskolen i Nord-Trøndelag
- 09 Høgskolen i Sør-Trøndelag
- 10 Høgskolen i Molde
- 11 Høgskolen i Ålesund
- 12 Høgskolen i Volda
- 13 Høgskolen i Sogn og Fjordane
- 14 Høgskolen i Bergen
- 15 Høgskolen i Stord/Haugesund
- 16 Høgskolen i Stavanger
- 17 Høgskolen i Agder
- 18 Høgskolen i Telemark
- 19 Høgskolen i Vestfold
- 20 Høgskolen i Buskerud
- 21 Høgskolen i Gjøvik
- 22 Høgskolen i Lillehammer
- 23 Høgskolen i Hedmark
- 24 Høgskolen i Østfold
- 25 Høgskolen i Akershus
- 26 Høgskolen i Oslo

For 1998 har disse også kode:

- BI Handelshøgskolen BI
- DH Diakonhjemmets høgskolesenter
- KH Kunsthøgskolen i Oslo
- NK Den Polytekniske Høgskolen
- UH Universiteter og vitenskapelige høgskoler

Innvandringskategori

Fra befolkningsdataene i SSB.

- A = Uten innvandringsbakgrunn
- B = Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn
- C = Andregenerasjonsinnvandrere
- D = Utenlandsadopterte
- E = Utenlandsadopterte med en norsk forelder
- F = Norskfødte med en utenlandsfødt forelder
- G = Født i utlandet av norskfødte foreldre

Kjønn

- 1 = Menn
- 2 = Kvinner

Kodetype

- 1 = Samlekode
- 2 = Enkeltutdanning

Kommunetype

- 1 = Primærnæringskommuner
- 2 = Blandede landbruks- og industrikommuner
- 3 = Industrikommuner
- 4 = Mindre sentrale, blendede tjenesteytings- og industrikommuner
- 5 = Sentrale, blendede tjenesteytings- og industrikommuner
- 6 = Mindre sentrale tjenesteytingskommuner
- 7 = Sentrale tjenesteytingskommuner
- Blank = Uoppgitt

Kompetanse i videregående utdanning

Kompetansekoden gir oversikt over alternativ studie- og yrkeskompetanse i videregående kurs II (VK II) og videregående kurs III (VK III). I videregående opplæring skilles det mellom studieforbereende og yrkesfaglig opplæring. Den studieforbereende opplæringen legger mest vekt på teoretisk kunnskap og fører frem til studiekompetanse, mens den yrkesfaglige opplæringen fører frem til et yrke og gir yrkeskompetanse med eller uten fagbrev eller svennebrev. Det er imidlertid mulig å bygge på yrkeskompetansen og få studiekompetanse. For de studieretningene som gir yrkeskompetanse finnes det alternative måter å bygge opp utdanningen på. Et hovedskille er om utdanningen gir fag- eller svennebrev, og om opplæringen i VK II foregår på skole eller i bedrift. Viser om kurset gir studiekompetanse eller yrkeskompetanse.

1998

Følgende koder gjelder *kun årgang 1998* og kun videregående kurs II og kurs III

- 1 = VK II som gir generell studiekompetanse
- 2 = VK II som gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev og VK II foregår i bedrift **eller** VK III som gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev og VK II foregår i skole før læretid i bedrift
- 3 = VK II som gir yrkeskompetanse uten svennebrev eller fagbrev

4 = VK II som gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev, men VK II foregår i skole før læretid i bedrift

For utdanningsløp med VK III er VK II gitt kode 4 og VK III kode 2. Det betyr at kode 1, 2 og 3 er påført siste året i utdanningsløpet, mens kode 4 er nest siste året i utdanningsløp etter avviksmodellen.

Fra og med 1999

Gjelder utdanninger i videregående kurs II og videregående kurs III.

- 1 = VK II gir generell studiekompetanse
- 2 = VK II gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev og VK II foregår i bedrift
- 3 = VK II gir yrkeskompetanse uten svennebrev eller fagbrev
- 4 = VK II gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev, men VK II foregår i skole før læretid i bedrift
- 5 = VK III gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev, men VK II foregår i skole før læretid i bedrift

Kurstrinn

Før Reform 94:

- 0 = Gymnas
- 1 = Ettårig kurs (grunnkurs, videregående kurs I, videregående kurs II, videregående kurs III, 3. påbyggingsår, studentfagkurs, sekretærkurs)
- 2 = Toårig grunnkurs
- 3 = Teknisk fagskole og påbyggingsår i teknisk fagskole
- 4 = Tekniske assistenter
- 5 = Halvårig og kortere kurs
- 6 = Treårig kurs (unntatt gymnas)
- 7 = Annet toårig kurs (toårig videregående kurs II)
- 8 = Annet ettårig kurs - lærlingskolen
- 9 = Elementær/yrkesforberedende/arbeidstrening/blindeskole

Etter Reform 94

- A = Ettårig grunnkurs
- B = Grunnkurs over to år
- C = Tilrettelagt grunnkurs, APO, forberedende grunnkurs, innføringsklasser for fremmedspråklige
- H = Videregående kurs I
- I = Særløp
- J = Tilrettelagt videregående kurs I, (også fremmedspråklige)
- K = To eller treårig kurs (ikke grunnkurs over to år. Ikke komprimert kurs)
- P = Videregående kurs II/bedriftsopplæring
- Q = Tilrettelagt videregående kurs II
- R = Komprimert kurs (GK, VK I og VK II over to år)
- T = Videregående kurs III
- Z = §20-kurs

Komprimerte kurs har fra desember 1998 blitt skilt ut ved egen kode, R. Tidligere var disse registrert med kode K. Fra 2000 vil elever i komprimerte kurs bli registrert på samme kode som GK, VK I og VK II.

Landkoder (koder merket u er utgått og brukes ikke ved nyregistrering)

000	Norge	204	Angola
101	Danmark	205	Botswana
102	Grønland	209	St. Helena
103	Finland	213	Det britiske området i Indiahavet
104	Færøyene	216	Burundi
105	Island	220	Komorene
106	Sverige	229	Benin
111	Albania	235	Ekvatorial-Guinea
112	Belgia	239	Elfenbeinskysten
113	Bulgaria	241	Eritrea
114	Andorra	246	Etiopia
115	Estland	249	Egypt
117	Frankrike	250	Djibouti
118	Gibraltar	254	Gabon
119	Hellas	256	Gambia
120	Hviterussland	260	Ghana
121	Irland	264	Guinea
122	Kroatia	266	Guinea-Bissau
123	Italia	270	Kamerun
124	Latvia	273	Kapp Verde
125	Jugoslavia	276	Kenya
126	Malta	278	Kongo-Brazzaville
127	Nederland	279	Kongo
128	Liechtenstein	281	Lesotho
129	Luxembourg	283	Liberia
130	Monaco	286	Libya
131	Polen	289	Madagaskar
132	Portugal	296	Malawi
133	Romania	299	Mali
134	San Marino	303	Marokko
135	u Sovjetunionen	304	Vest-Sahara
136	Litauen	306	Mauritania
137	Spania	307	Mauritius
138	Moldova	308	Namibia
139	Storbritannia	309	Niger
140	Russland	313	Nigeria
141	Sveits	319	Mosambik
142	u Tsjekkoslovakia	322	Mayotte
143	Tyrkia	323	Réunion
144	Tyskland	326	Zimbabwe
146	Slovenia	329	Rwanda
148	Ukraina	333	São Tomé og Príncipe
151	u DDR (utgått)	336	Senegal
152	Ungarn	337	Den sentralafrikanske republikk
153	Østerrike	338	Seychellene
154	Vatikanstaten	339	Sierra Leone
155	Bosnia-Hercegovina	346	Somalia
156	Makedonia	349	u Spanske områder i Afrika (utgått)
157	Slovakia	356	Sudan
158	Tsjekkia	357	Swaziland
196	u Resten av Europa S67	359	Sør-Afrika
198	u Resten av Øst-Europa	369	Tanzania
199	u Resten av Europa L68/LS71	373	Tsjad
203	Algerie	376	Togo

379	Tunisia	568	Thailand
386	Uganda	572	u Nord-Vietnam (utgått)
389	Zambia	575	Vietnam
393	Burkina Faso	576	u Sør-Vietnam (utgått)
395	u Resten av Afrika L60	578	Jemen
397	u Resten av Afrika L68	595	u Resten av Asia L60
398	u Resten av Afrika L70	597	u Resten av Asia L68
399	u Resten av Afrika LS71	598	u Resten av Asia L70
404	Afghanistan	599	u Resten av Asia LS71
406	Armenia	601	Jomfruøyene (am.)
407	Aserbajdsjan	602	Barbados
409	Bahrain	603	Antigua og Barbuda
410	Bangladesh	604	Belize
412	Bhutan	605	Bahamas
416	Brunei	606	Bermuda
420	Myanmar	608	Jomfruøyene (br.)
424	Sri Lanka	612	Canada
426	De forente arabiske emirater	613	Caymanøyene
428	Filippinene	616	Costa Rica
430	Georgia	620	Cuba
432	Taiwan	622	Dominica
436	Hongkong	624	Den dominikanske republikk
444	India	628	u Franske Antiller (utgått)
448	Indonesia	629	Grenada
452	Irak	631	Guadeloupe
456	Iran	632	Guatemala
460	Israel	636	Haiti
464	Japan	644	Honduras
476	Jordan	648	Jamaica
478	Kambodsja	650	Martinique
480	Kasakhstan	652	Mexico
484	Kina	654	Montserrat
488	Nord-Korea	656	De nederlandske Antillene
492	Sør-Korea	657	Aruba
496	Kuwait	660	Anguilla
500	Kypros	664	Nicaragua
502	Kirgisistan	668	Panama
504	Laos	669	u Panamakanalsonen (utgått)
508	Libanon	672	El Salvador
510	Macao	676	Saint-Pierre-et-Miquelon
512	Malaysia	677	St. Kitts og Nevis
513	Maldivene	678	St. Lucia
516	Mongolia	679	St. Vincent og Grenadinene
520	Oman	680	Trinidad og Tobago
524	Det palestinske området	681	Turks- og Caicosøyene
528	Nepal	684	USA
534	Pakistan	685	Puerto Rico
537	Øst-Timor	695	u Egentlige Mellom-Amerika
540	Qatar	697	u Resten av Nord- og Mellom-Amerika L68
544	Saudi-Arabia	698	u Resten av Nord- og Mellom-Amerika L70
546	u Sikkim (utgått)	699	u Resten av Nord- og Mellom-Amerika LS71
548	Singapore	705	Argentina
550	Tadsjikistan	710	Bolivia
552	Turkmenistan	715	Brasil
554	Usbekistan	720	Guyana
556	u Sør-Jemen (utgått)	725	Chile
564	Syria	730	Colombia

735	Ecuador
740	Falklandsøyene
745	Fransk Guyana
755	Paraguay
760	Peru
765	Surinam
770	Uruguay
775	Venezuela
795	u Resten av Sør- og Mellom-Amerika L60
797	u Resten av Sør-Amerika L68
798	u Resten av Sør-Amerika L70
799	u Resten av Sør-Amerika LS71
802	Amerikansk Samoa
805	Australia
806	Salomonøyene
807	Christmasøya
808	Kokosøyene
809	Cookøyene
811	Fiji
812	Vanuatu
813	Tonga
814	Fransk Polynesia
815	Kiribati
816	Tuvalu
817	Guam
818	Nauru
819	Mindre stillehavsøyer (am.)
820	New Zealand
821	Niue
822	Norfolkøya
823	u Ny-Guineaterritoriet (utgått)
826	Mikronesiaføderasjonen
827	Papua Ny-Guinea
828	Pitcairn
829	Tokelau
830	Samoa
831	u Wakeøya (utgått)
832	Wallis- og Futunaøyene
833	Ny-Caledonia
835	Marshalløyene
839	Palau
895	u Oseania L60
899	u Resten av Oseania
980	Statsløs
990	Uoppgitt

NUS89 Se Standard for utdanningsgruppering NUS89

NUS2000 Se Standard for utdanningsgruppering NUS2000

Skoleslag, omkodet

- 1 = Grunnskoler
- 2 = Videregående skoler
- 3 = Universiteter og høyskoler

Skoleslag

Undervisningsdelen i Standard for næringsgruppering 1994 (SN94)

80 UNDERVISNING

- 80.1 FØRSKOLE- OG GRUNNSKOLE-UNDERVISNING
- 80.10 Førskole- og grunnskoleundervisning
Skolefritidsordninger grupperes under 85.322 Skolefritidsordninger
- 80.101 Førskoleundervisning
Omfatter utdanningsaktiviteter spesielt rettet mot 6-åringer
- 80.102 Grunnskoleundervisning
Omfatter undervisning av elever på 1.- 10. klassetrinn
- 80.103 Spesialskeleundervisning for funksjonshemmede
Omfatter undervisning på barne- og ungdomstrinnet for blinde og svaksynte, døve og tunghørte, talehemmede, barn og ungdom med lære- eller atferdsvansker og andre grupper funksjonshemmede
- 80.2 UNDERVISNING PÅ VIDEREGÅENDE-SKOLE-NIVÅ
- 80.21 Undervisning i allmennfag
- 80.22 Undervisning i tekniske fag og andre yrkesrettede fag
- 80.3 UNDERVISNING PÅ UNIVERSITETS- OG HØGSKOLENIVÅ
Omfatter også forskning ved institusjoner som hører inn under denne næringshovedgruppen
- 80.30 Undervisning på universitets- og høyskolenivå
- 80.301 Undervisning ved universiteter
- 80.302 Undervisning ved statlige høyskoler
Undervisning ved private helsefaghøyskoler og Diakonhjemmets sosialhøgskole grupperes under 80 309
Undervisning ved andre høyskoler
- 80.303 Undervisning ved militære høyskoler
- 80.309 Undervisning ved andre høyskoler

- 80.4 VOKSEOPPLÆRING OG ANNEN UNDERVISNING
- 80.41 Trafikkskoleundervisning
Yrkesrettet undervisning for bil-, båt- og flysertifikat grupperes under 80.2
Undervisning på videregående-skole-nivå
- 80.42 Voksenopplæring og annen undervisning
Danseskoler grupperes under 92.34 Underholdningsvirksomhet ellers
Undervisning i sport og spill grupperes under 92.62 Sport og idrett ellers
- 80.421 Folkehøgskoleundervisning
- 80.422 Arbeidsmarkedskurs
- 80.423 Studieforbundskurs og frivillige organisasjoners kurs
- 80.424 Kommunal musikkskolevirksomhet
- 80.429 Annen undervisning

Skoleslag

Undervisningsdelen i Standard for næringsgruppering 1983 (SN83)

Kun de to siste sifrene i næringskoden er benyttet for å gruppere skoleslag i utdanningsstatistikken.

20 Grunnskoler

- 21 Barneskoler
- 22 Kombinerte barne- og ungdomsskoler
- 23 Ungdomsskoler
- 24 Spesialskoler for funksjonshemmede

30 Skoler under lov om videregående opplæring

40 Folkehøgskoler

50 Skoler for helsestell og sosialt arbeid

- 51 Hjelpepleierskoler
- 59 Andre skoler for helsestell og sosialt arbeid

60 Fagskoler for landbruket

- 61 Landbruksskoler
- 62 Hagebruks- og gartnerskoler
- 63 Skogbruksskoler
- 69 Andre fagskoler i landbruket

70 Videregående skoler ellers

- 71 Skoler for estetiske fag
- 72 Skoler for administrasjon og økonomi
- 73 Skoler for håndverk og industri
- 74 Skoler for transport og kommunikasjon
- 75 Skoler for sivile tryggingsfag
- 76 Befalsskoler
- 79 Andre videregående skoler

80 Universiteter og høyskoler

- 81 Universiteter og vitenskapelige høyskoler
- 82 Distriktshøgskoler
- 83 Pedagogiske høyskoler
- 84 Ingeniørhøgskoler
- 85 Sosialhøgskoler
- 86 Helsefaghøgskoler
- 87 Militære høyskoler
- 89 Andre høyskoler

Standard for utdanningsgruppering (NUS), NUS89 og NUS2000

Nasjonal 6-sifret standard for gruppering av alle utdanningsaktiviteter som skjer innenfor en formell skolemessig kunnskapsformidlende organisatorisk ramme. Standarden er oppbygd som et pyramidisk klassifikasjonssystem med de fem trinnene utdan-

ningsnivå, fagfelt, faggruppe, utdanningsgruppe og enkeltutdanning. Standard for utdanningsgruppering er tilknyttet UNESCOs internasjonale standard for utdanningsgruppering "International Standard Classification of Education (ISCED)". Høsten 2000 forelå ny revidert standard (NUS2000).

Standard for utdanningsgruppering NUS89

1. siffer - NIVÅ

Tredeling av nivå	Nivå	Nivånavn	Klassetrinn
	0	Ingen utdanning og utdanning på førskolenivå	Under skoleplikt
Grunnskolenivå	1	Barneskolenivå	1.-7. klassetrinn
	2	Ungdomsskole nivå	8.-9. klassetrinn
Videregående-skole-nivå	3	Videregående nivå I	10. klassetrinn
	4	Videregående nivå II	11. -12. klassetrinn
Universitets- og høgskolenivå	5	Universitets- og høgskolenivå I	13. -14. klassetrinn
	6	Universitets- og høgskolenivå II	15.-16. klassetrinn
	7	Universitets- og høgskolenivå III	17.-18. klassetrinn
	8	Forskernivå	19. klassetrinn +
	9	Uoppgitt	

2. siffer - FAGFELT

1	Allment fagfelt
2	Humaniora og estetikk
3	Undervisning
4	Administrasjon, økonomi, samfunnsvitenskap og jus
5	Industri, håndverk, naturvitenskap og teknikk
6	Samferdsel
7	Helsevesen
8	Jordbruk, skogbruk og fiske
9	Tjenesteyting og forsvar
0	Uoppgitt fagfelt

Nærmere beskrivelse av standarden fåes ved henvendelse til SSB.

Standard for utdanningsgruppering NUS2000

1. siffer - NIVÅ

Tredeling av nivå	Nivå	Nivånavn	Klassetrinn
	0	Ingen utdanning og førskoleutdanning	Under skoleplikt
Obligatorisk utdanning	1	Barneskoleutdanning	1.-7. klassetrinn
	2	Ungdomsskoleutdanning	8. klassetrinn +
Mellomutdanning	3	Videregående, grunnutdanning	11.-12. klassetrinn
	4	Videregående, avsluttende utdanning	13. klassetrinn +
	5	Påbygging til videregående utdanning	14. klassetrinn +
Universitets- og høgskoleutdanning	6	Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå	14. -17. klassetrinn
	7	Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå	18.-19. klassetrinn
	8	Forskerutdanning	20. klassetrinn +
	9	Uoppgitt	

2. siffer - FAGFELT

0	Allmenne fag
1	Humanistiske og estetiske fag
2	Lærerutdanningen og utdanningen i pedagogikk
3	Samfunnsfag og juridiske fag
4	Økonomiske og administrative fag
5	Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag
6	Helse-, sosial- og idrettsfag
7	Primærnæringsfag
8	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag
9	Uoppgitt fagfelt

Nærmere beskrivelse av standarden fåes ved henvendelse til SSB.

Studieretning*Før Reform 94*

01	Allmennfag	10	Grunnutdanning for allmennlærere. Nivå 5 og 6
03	Husflidsfag og estetiske fag	11	Grunnutdanning for faglærere. Nivå 5 og 6
05	Handels- og kontorlag	12	Etatsopplæring. Nivå 5 og 6
07	Håndverks- og industrifag	13	Emnestudier ved de matematisk-naturvitenskapelige fakultetene. Nivå 5
09	Fiskeri- og sjøfartsfag	14	Ulike former for tilleggskurs. Nivå 5, 6 og 7
10	Landbruk og naturbruk	15	Grunnutdanning for ingeniører. Nivå 5 og 6
11	Helse- og sosialfag	16	Teknisk fagskole. Nivå 5
17	Husholdningsfag	17	Helsefagutdanning, toårig, treårig og fire-årig. Nivå 5 og 6
19	Idrettsfag	18	Studier av en varighet på ett år, 1½ år eller to år som bygger på minimum ett års universitets- eller høgskoleutdanning. Nivå 5 og 6. Ikke tilleggstudier for lærere og ingeniører

*Etter Reform 94**Allmennfaglige studieretninger:*

21	Allmenne, økonomisk og administrative fag	19	Studier av en varighet på ½ år som bygger på minimum ett års universitets- eller høgskoleutdanning. Nivå 5 og 6. Ikke tilleggstudier for lærere
22	Musikk, dans og drama	20	Cand.mag.-utdanning. Nivå 6
23	Idrettsfag	21	Andre 2½-, tre- og fireårige utdanninger. Nivå 5 og 6

Yrkesfaglige studieretninger:

31	Helse- og sosialfag	22	Spesiallærerhøgskole. Nivå 6 og 7
32	Naturbruk	23	Embetsseksamen av høyere grad. Nivå 7. Ikke cand.scient., cand.real., cand.philol. og cand.polit.
33	Formgivingsfag	24	Annen høyere utdanning på nivå 7. Ikke sivilingeniørutdanning
34	Hotell- og næringsmiddelfag	25	Hovedfag. Nivå 7
35	Byggfag	26	Mag.art. Mag.scient. Nivå 7
36	Tekniske byggfag	27	Forskerutdanning. Nivå 8
37	Elektrofag	28	Studentfagkurs. Nivå 5
38	Mekaniske fag	29, F9	Utdanning ved videregående skoler. Nivå 5. (Lærlinger med NUS-kode på nivå 5 har kode F9)
39	Kjemi- og prosessfag	30	Cand.scient. og cand.real. Nivå 7
40	Trearbeidsfag	31	Cand.philol. Nivå 7
99 eller XX §20-kurs med uoppgitt studieretning		32	Cand.polit. Nivå 7

Universitets- og høgskolegruppering knyttet til NUS89. Utdanningsnivå 5, 6, 7 og 8.

01	Enkeltfagsutdanninger - uspesifisert. Nivå 5	33	Tilleggsutdanning for ingeniører. Nivå 6
02	Forberedende prøver/forkurs. Nivå 5	34	All tilleggstudier for lærere og førskolelærere (fra og med 1994). Nivå 5 og 6
03	Utdanninger av mindre enn ett års varighet. Nivå 5	35	Sivilingeniørutdanning. Nivå 7
04	Grunnfag/årsheter/andre ettårige utdanninger. Nivå 5	36	Militær utdanning. Nivå 5, 6, 7 og 8
05	Mellomfag. Nivå 5		
06	Storfag. Nivå 5		
07	Toårige studier. Grunnutdanning. Nivå 5. Ikke helsefag-, lærer- og ingeniørutdanning		
08	Ulike typer pedagogisk seminar. Nivå 5, 6 og 7		

Universitets- og høyskolegruppering knyttet til NUS2000

Nivå 6	Nivå 7	Nivå 8
01 Forberedende prøver	31 Høyere nivå's utdanning	81 Dr.philos.
02 Lavere nivå's utdanning	32 Cand.philol.-utdanning	82 Dr.polit.
03 Andre ettårige studier, grunnutdanning	33 Cand.polit.-utdanning	83 Dr.scient.
04 Høgskolekandidat, toårig	34 Cand.scient./Cand.real.-utdanning	84 Dr.juris/Dr.legis.
05 Ingeniørutdanning, toårig grunnutdanning	35 Cand.jur.-utdanning	85 Dr.med.
06 Andre toårige studier, grunnutdanning	36 Cand.med.-utdanning	86 Dr.theol.
07 Høgskolekandidat, treårig	37 Cand.agric.-utdanning	87 Dr.techn.
08 Allmennlærer, grunnutdanning	38 Cand.musicae.-utdanning	88 Dr.odont.
09 Førskolelærer, grunnutdanning	39 Cand.theol.-utdanning	89 Dr.med.vet.
10 Yrkesfaglærer, grunnutdanning	40 Cand.san.-utdanning	90 Dr.agric.
11 Ingeniørutdanning, treårig grunnutdanning	41 Cand.oecon.-utdanning	91 Dr.oecon.
12 Sykepleierutdanning, grunnutdanning	42 Cand.psychol.-utdanning	92 Dr.ing.
13 Helsefagutdanning, 3-4 år grunnutdanning, ikke sykepleier	43 Cand.sociol.-utdanning	93 Dr.art.
14 Høgskolekandidat, fireårig	44 Cand.sosion.-utdanning	94 Dr.psychol.
15 Etatsutdanning	45 Cand.act.-utdanning	95 Annen forskerutdanning (lissensiat)
16 Annen tre- og fireårig grunnutdanning (ikke høgskolekandidat)	46 Cand.techn.-utdanning	
17 Cand.mag.-utdanning	47 Cand.pharm.-utdanning	
18 Videreutdanninger, ledelse/organisasjon/ administrasjon/økonomi	48 Cand.med.vet.-utdanning	
19 Videreutdanning for ingeniører	49 Cand.merc.-utdanning	
20 Videreutdanning for sykepleiere	50 Cand.odont.-utdanning	
21 Videreutdanning for annet helsepersonell enn sykepleier	51 Cand.ed./cand.paed./cand.paed.spec.-utdanning	
22 Annen videreutdanning, til og med to år	52 Hovedfagskandidat	
23 Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)	53 Magisterutdanning	
24 Siviløkonomutdanning	54 Siviløkonomutdanning, CEMS-master	
	55 Sivilingeniørutdanning	
	56 Master of Science	
	57 Master of Philosophy	
	58 Master of Arts	
	59 Master of International Business	
	60 Master of Business Administration	
	61 Master of Management	
	62 Master of Technology Management	
	63 Mastergrader ved statlige høyskoler	
	64 Etatsutdanning	
	65 Annen utdanning på nivå 7, ikke videreutdanning/påbygging	
	66 Videreutdanning/påbygging, inntil to år	
	67 Spesialistutdanning for leger	

Utdanningens art

(se Standard for utdanningsgruppering NUS89 og NUS2000)

Utfall

Angir resultatet av avsluttet utdanning

B = Fullført og bestått årskurs (Grunnkurs, VK I, VK II osv.)

I = Fullført og *ikke* bestått årskurs (Grunnkurs, VK I, VK II osv.)

A = Annen vurdering. Har fullført kurs særskilt tilrettelagt innenfor læreplanverket. Fullført individuelt opplegg

M = Har fullført, men mangler vurdering i ett eller flere fag, f.eks. ved stort fravær

S = Sluttet/avbrutt i løpet av året

8 = Fullført

2 = Ikke fullført

Kodene B, I, A, M og S ble innført første gang for skoleåret 1994/95. Første året har bare deler av de fylkeskommunale videregående skolene disse kodene. Etter hvert omfatter de nye kodene hoveddelen av de videregående skolene. På resten av dataene er utfall kodet med 8 for fullført og 2 for ikke fullført. Ved sammenslåing av kodene tilsvarer B, I og A kode 8, fullført, mens M og S tilsvarer kode 2, ikke fullført. Gjennomført VK II som alternativ i skole uten fagprøve kan ha kode 2, M eller S. Fra og med skoleåret 1995/96 har bestått fagprøve kode B mot tidligere kode 8.

Universiteter og høyskoler har utfallskode 8 for fullført og bestått, og kode 2 for ikke bestått/ikke fullført.

Voksenopplæring

1 = Voksenopplæring

2 = Ikke voksenopplæring